

وزارت صحت عامه
ریاست عمومی طب و قایه و کنترول امراض
ریاست مراقبت های صحت اولیه
امریت صحت روانی

استراتیژی ملی صحت روانی

1402-1398

فهرست مطالب

1 اختصارات
4 پس منظر
9 پالیسی و اهداف کوچک:
9 اولویت های دولت و تعهد برای صحت روانی در افغانستان
9 دیدگاه صحتی وزارت صحت عامه 2015-2020
10 بیان پالیسی صحتی
10 دیدگاه
10 مأموریت
10 مرام ها
11 ارزش ها و اساسات
12 اهداف بزرگ راهبردی (استراتژیک)
12 اهداف متوسط راهبردی (استراتژیک)
12 اهداف
12 ➤ تقویت خدمات
13 ➤ تقویت و کیفیت خدمات
13 اهداف کوچکی که الی اخیر این دور استراتژیک بدست آیند:
14 اجزای استراتژیک:
14 جز 1: فراهم نمودن سیستم وقایوی، محافظتی و مستمر
14 راهبرد های استراتژیک/مداخلات:
14 ← راهبرد استراتژیک 1.1 بهبودی صحتی روانی اطفال و نو جوانان
15 ← راهبرد 1.2 : صحت روانی برای خانم های حامله و بعد از ولادت و بازماندگان خشونت های مبتنی بر جنسیت
16 ← راهبرد استراتژیک 1.3: صحت روانی مبتنی بر جامعه گروپ های آسیب پذیر
16 ← راهبرد استراتژیک 1.4 صحت روانی مبتنی بر جامعه
17 ← راهبرد استراتژیک 1.5 صحت روانی مکاتب و پروگرام مهارتهای زندگی
17 ← راهبرد استراتژیک 1.6 صحت روانی در محلات کار
18 جز 2: توسعه مداخلات و خدمات مراقبت های اولیه
18 ← راهبرد استراتژیک 2.1 صحت روانی جامعه

- ← راهبرد استراتژیک 2.2 توسعه خدمات با کیفیت صحت روانی و مشاوره روانی – اجتماعی در مراقبت های اولیه صحتی.....18
- ← راهبرد استراتژیک 2.3 کمک های اولیه روانی.....19
- ← راهبرد استراتژیک 2.4 بررسی عرضه کنندگان خدمات صحت روانی بخش خصوصی.....19
- جز 3: فراهم نمودن رجعت دهی به خدمات دومی، سومی و خدمات به عدلی روانی20
- ← راهبرد استراتژیک 3.1 مراقبت های ثانوی صحت روانی20
- ← راهبرد استراتژیک 3.2 مراقبت های ثالثی صحت روانی.....20
- ← راهبرد استراتژیک 3.3 مراقبت های مزمن و احیای مجدد21
- ← راهبرد استراتژیک 3.4 طب عدلی روانی.....21
- ← راهبرد استراتژیک 3.5 خدمات برای زندانیان22
- جز 4 : تقویت مداخلات استراتژیک ملی22
- ← راهبرد استراتژیک 4.1 . انکشاف و حمایت دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد22
- ← راهبرد استراتژیک 4.2 واریسی استراتژی ملی.....23
- ← راهبرد استراتژیک 4.3 تشریک مساعی بین الوزارتی (سطح ملی)23
- ← راهبرد استراتژیک 4.4 تشریک مساعی بین دیپارتمنت های وزارت23
- ← راهبرد استراتژیک 4.5 رهنمایی و حمایت ولایات24
- ← راهبرد استراتژیک 4.6 سرمایه گذاری در صحت روانی24
- ← راهبرد استراتژیک 4.7 ارزیابی و بررسی24
- ← راهبرد استراتژیک 4.8 ریسرچ و شناسایی نیازمندی ها25
- ← راهبرد 4.9 قوانین و مقررات25
- ← راهبرد استراتژیک 4.10 مستند سازی و مدیریت ارقام سیستم معلومات صحتی (HMIS).....26
- جز 5: تقویت باز بینی و تطبیق استراتژی ولایتی26
- ← راهبرد استراتژیک 5.1: بررسی عرضه خدمات و بهبود کیفیت27
- ← راهبرد استراتژیک 5.2 تطبیق پلانگذاری استراتژیک ولایتی27
- ← راهبرد استراتژیک 5.3 تشریک مساعی بین السکتوری27
- ← راهبرد استراتژیک 5.4 رعایت مقررات (سکتور عامه و خصوصی).....28
- ← راهبرد استراتژیک 5.5 فراهم نمودن ادویه اساسی روان گردان28
- ← راهبرد استراتژیک 5.6 تقویت هماهنگی خدمات صحت روانی ولایتی.....28
- جز 6 : تقویت مداخلات وقایوی و منابع عرضه خدمات و زیر ساخت راهبرد های سازمانی29

(پلان کردن منابع بشری، مربی‌گری و آموزش‌های قبل از خدمت و داخل خدمت، آموزش‌های تخصصی، آموزش کارکنان بین‌سکتوری، نظارت خدمات و کارکنان مداخلات، انکشاف زیر بناها).....29

← راهبرد استراتژیک 6.1 پلان کردن منابع بشری.....29

← راهبرد استراتژیک 6.2 آموزش‌های قبل از خدمات و داخل خدمات، مربی و ناصح.....29

← راهبرد استراتژیک 6.3 آموزش‌های اختصاصی.....30

← راهبرد استراتژیک 6.4 نظارت کارکنان صحت روانی.....30

← راهبرد استراتژیک 6.5 انکشاف زیر ساخت‌ها.....31

← راهبرد استراتژیک 6.6 حمایت برای انستیتوت علوم صحتی غضنفر، دیپارتمنت مشاوره امور اجتماعی صحت

31

جز 7: مداخلات عاجل صحت روانی.....31

← راهبرد استراتژیک 7.1 تقویت حمایت‌های کمک‌های اولیه روانی.....31

← راهبرد استراتژیک 7.2 مشاوره روانی-اجتماعی اضطراری.....32

← راهبرد استراتژیک 7.3 پلان‌گذاری منابع بشری برای حالات اضطراری صحت روانی.....32

چارچوب تطبیقی.....32

اساسات رهنمودی.....32

راهبرد موسساتی.....33

چارچوب کاری موسساتی.....33

سطح مراقبت‌های صحتی اولیه (مجموعه خدمات صحتی اساسی).....33

سطح ولسوالی/ سطح مراقبت‌های صحتی دومی.....33

مراقبت‌های ثالثی- شفاخانه‌های ولایتی و حوزوی.....34

سطح ملی.....34

هماهنگی و مشارکت.....34

کمپنه تخنیکي و هماهنگی صحت روانی.....35

ارتباطات مشاوره بین‌سکتوری-بین‌وزارتی.....35

مشارکت فرا سکتوری در وزارت صحت عامه.....35

شرکای دیگر.....37

تطبیق پلانهای عمل.....37

بررسی و ارزیابی.....38

مرور وسطی و نهایی.....39

ضمایم.....39

پیشگفتار

مسرت دارم که استراتیژی ملی صحت روانی 1398-1402 وزات صحت عامه را به معرفی میگیریم، بعد از ادغام صحت روانی در خدمات صحتی عمومی در سال 1384 این دومین بار است که استراتیژی ملی صحت روانی توسط وزارت صحت عامه معرفی میگردد.

این استراتیژی بعد از ارزیابی استراتیژی ملی صحت روانی سال های 1390-1395 براساس شواهد علمی و اسناد و کنوانسیون های بین المللی مانند اهداف انکشافی پایدار، کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت، استراتیژی منطوقی صحت روانی 2013-2020 (سازمان صحتی جهان) و مطابق چارچوب کاری پالیسی و استراتیژی ملی صحتی و مقرر صحت روانی انکشاف داده شده است.

این استراتیژی ادامه استراتیژی قبلی بوده و تمرکز عمده ان بالای توسعه خدمات صحت روانی در مراقبت های صحتی اساسی و شفاخانه های عمومی، بهبود خدمات صحت روانی در شفاخانه ثالثی صحت روانی با تاثیرات قوی وقایوی بالای صحت مریض و ابعاد ارتقایی است.

تمام مداخلات این استراتیژی از اسناد معتبر حقوق بشر بین المللی الهام و در جهت منفعت افراد دارای اختلالات روانی و معلولیت های روانی-اجتماعی برای تقویت سیستم طرحریزی شده است.

این سند مهم وزارت صحت عامه و شرکا بشمول مستفدین و خانواده های شان و بخش خصوصی را برای انکشاف انکشاف پلان عملی و واقعینانه رهنمایی خواهد کرد تا نیاز افراد دارای مریضی های روانی را با دادن اولویت بیشتر برای گروه های آسیب پذیر و مناطق دور افتاده نشانه گیری کنند.

وزارت صحت عامه انرا یک راهبرد موثر و ارزان جهت برآورده شدن نیاز های صحت روانی و روانی-اجتماعی افغانها بشمول وضعیت های اضطراری میداند.

در نهایت، من میخوام از تمام دست اندرکاران انفرادی و یا سازمانی جهت سهم گیری فعال، تشریک مساعی و تلاش شان برای نهایی ساختن این استراتیژی و همچنان از تمام کسانیکه در پروسه انکشاف آن سهم گرفته بخصوص اتحادیه اروپا که پروسه انکشاف این استراتیژی را حمایت تخنیکي نموده اند قدردانی نمایم.

یکبار دیگر نقش قوی دبیراتمنت صحت روانی را جهت ایجاد هماهنگی و فضای قوی حمایت برای انکشاف این سند ستایش میکنم و مطمئن هستم که در مراحل مختلف تطبیق این نقش خویش را نگهمیدارند.

دوکتور فدا محمد "پیکان"

معین عرضه خدمات صحتی

وزارت صحت عامه ج.ا.ا

قدردانی:

این استراتژی ملی صحت روانی سالهای 1398-1402 وزارت صحت عامه ادامه استراتژی ملی سالهای 1390-1395 از طریق پروژه های اشتراکی و تشریک مساعی کارکنان امریت صحت روانی، دست اندر کاران ملی و بین المللی صحت روانی را دخیل ساخته

استراتژی ملی صحت روانی 1398-1402 وزارت صحت عامه ادامه استراتژی ملی سال های 2011-2015 است که از طریق پروژه های مساعی مشترک و سهم گیری کارکنان صحت روانی ، دست اندر کاران ملی و بین المللی صحت روانی میباشد من میخواهم از انها هر یک انها تشکری نموده و از کار شان سپاسگذاری نمایم

من میخواهم از کمیته تخنیکي و هماهنگی صحت روانی و اعضای گروپ های فرعی کاری، ریاست های صحت عامه ولایتی و مسوولین صحت روانی ولایات (PHC) افسرها که نظریات ارزشمند در جریان ارزیابی استراتژی ملی صحت روانی ارایه نموده و انرا مرور و ارتقا بخشیدند تشکری کنم. اعضای گروپ کاری فرعی صحت روانی از ادارات و سازمان های ذیل بودند

- GIZ برنامه همکاری تخنیکي با وزارت صحت عامه
- موسسه شبکه صحتی
- موسسه بین المللی روانی-اجتماعی
- موسسه میدیکا افغانستان
- موسسه ماموریت معاونت بین المللی
- موسسه تابش
- موسسه هیات معاونت بین المللی
- دبیرتمنت های وزارت صحت عامه مانند صحت باروری اطفال و نو جوانان، جندر و حقوق بشر، تغذی عامه، کاهش تقاضای مواد مخدر، خدمات صحتی مبتنی بر جامعه و غیره.

یکبار دیگر از تمام دست اندر کاران صحت روانی به خاطر سهمگیری و حمایت مستقیم و غیر مستقیم، شان برای انکشاف این سند تشکری خاص مینمایم. میخواهم از حمایت عالیجناب داکتر فدا محمد "پیکان" معین عرضه خدمات صحتی وزارت صحت عامه و همچنان اتحادیه اروپا (EPOS و GIZ و سایر پروژه های که از جانب اتحادیه اروپا تمویل میشوند) بخاطر داشتن تعهد دوامدار به صحت روانی در افغانستان تشکری کنم.

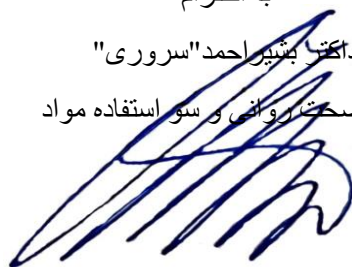
من قویا باور دارم که تطبیق موفقانه این استراتژی ما را کمک خواهد کرد تا به بیشترین گروپ های آسیب پذیر و بحاشیه رانده شده با تمرکز خاص روی افراد فقیر، خانمها، اطفال، و انانیکه در مناطق دور افتاده زندگی مینمایند در سراسر رسیدگی شود و به انها مداخلات مبتنی بر موازین حقوق بشری، موثر و قابل دسترس را با توانایی بلند قابل پرداخت بودن فراهم گردانیم.

یکبار دیگر از تمام تیم یعنی کسانیکه وقت شان را بخاطر طرح و دیزاین راهبرد های که استگما و بدنامی را کاهش داده و آگاهی و سواد صحت و روانی را از طریق ابتکارات جامعه بهبود می بخشد تشکری مینمایم

با احترام

داکترا بشیر احمد "سروری"

امر صحت روانی و سوء استفاده مواد

اختصارات

AFRO	Afghanistan Future Research Organization	سازمان تحقیقات مزید افغانستان
AIHRC	Afghanistan Independent Human Right Commission	کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان
AKDN	Agha Khan Development Network	شبکه انکشافی آغا خان
ANDS	Afghan National Development Strategy	استراتژی ملی انکشاف افغانستان
ARCS	Afghan Red Crescent Society	جمعیت هلال احمر افغانی
APHI	Afghan Public Health Institute	انستیتوت صحت عامه افغانستان
BHC	Basic Health Centre	مرکز صحتی اساسی
BPHS	Basic Package of Health Services	مجموعه خدمات صحتی اساسی
CHC	Comprehensive Health Centre	مرکز صحتی جامع
CHS	Community Health Supervisor	ناظر صحتی جامعه
CHW	Community Health Worker	کارکن صحتی جامعه
CRPD	The United Nations Convention of the Rights of Persons with Disabilities	میثاق ملل متحد در مورد حقوق افراد دارای معلولیت
DDR	Drug Demand Reduction	کاهش تقاضای مواد
DH	District Hospital	شفاخانه ولسوالی
DRC	Drug Regulation Committee	کمیته تنظیم مواد مخدر
DRD	Disability and Rehabilitation Department	دپارتمنت معلولیت و بازتوانی
DSM-IV	Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder-IV	کتابچه تشخیصی و ارقامی اختلالات روانی -4
EMRO	Eastern Mediterranean Region	حوزه شرق مدیترانه
EPHS	Essential Package of Health Services	مجموعه خدمات اساسی شفاخانه ای
EPSC	Emergency Psycho-Social Counselling	مشاوره روانی-اجتماعی اضطراری
EU	European Union	جامعه اروپا
GIHS	Ghazanfar Institute for Health and Sciences	انستیتوت علوم صحتی غضنفر
GoA	Government of Afghanistan	دولت افغانستان
HF	Health Facility	تسهیل صحتی

EHIS	Health Information System and Evaluation Department	دبپارتمنت سیستم معلومات صحي و ارزيايي
HIV/AIDS	Human Immunodeficiency Virus/Acquired Immunodeficiency Syndrome	ويروس نقيصه سيستم معافيتي انسان/سندروم اکتسابي نقيصه معافيتي
HMIS	Health Management Information System	مدیریت سیستم معلومات صحي
HN-TPO	Health-net, Trans-cultural psychiatry organization	موسسه شبکه صحي-فرا فرهنگي طب رواني
HNSS	Health & Nutrition Sector Strategy	استراتیژی سکتور صحت و تغذی
HP	Health Post	پوسته صحي
HR	Harm reduction	کاهش اضرار
HSC	Health Social Counselling	مشاور اجتماعي صحت
ICD-10	International Classification of Diseases 10	تصنيف بين المللي امراض
IEC	Information, Education and Communication	معلومات، آموزش و ارتباطات
IPSO	International Psycho-Social Organization	موسسه بين المللي رواني- اجتماعي
LRP	Learning Resources Package	مجموعه منابع آموزشي
MH	Mental Health	صحت رواني
MHH	Mental Health Hospital	شفاخانه صحت رواني
MHT	Mobile Health Team	تيم سيار صحي
MHTCC	Mental Health Technical Coordination Committee	کميته تخنيکي و هماهنگي صحت رواني
MH & SAD	Mental Health and Substance Abuse Department	دبپارتمنت صحت رواني و سو استفاده مواد
MoCN	Ministry of Counter Narcotic	وزارت مبارزه عليه مواد مخدر
MoH&RA	Ministry Hajj and Religious Affairs	وزارت حج و امور اسلامي (اوقاف)
MoI	Ministry of Interior	وزارت امور داخله
MoI& C	Ministry of Information and Culture	وزارت اطلاعات و فرهنگ
MoJ	Ministry of Justice	وزارت عدليه
MoLSAMD	Ministry of Labour, Social Affairs, Martyrs and Disability	وزارت کار، امور اجتماعي، شهداء و معلولين

MoPH	Ministry of Public Health	وزارت صحت عامه
MoUD	Ministry of Urban Development	وزارت انکشاف شهری
MoWA	Ministry of Women Affairs	وزارت امور زنان
MoW&A	Ministry of Water and Agriculture	وزارت زراعت و ابیاری
NGOs	Non-governmental Organizations	موسسات غیر دولتی
NMHS	National Mental Health Strategy	استراتژی ملی صحت روانی
NSPS	National Suicide Prevention Strategy	استراتژی ملی وقایه از خودکشی
PFA	Psychological First Aid	کمک های اولیه روانی
PH	Provincial Hospital	شفاخانه ولایتی
PHC	Primary Health Care	مراقبت های صحتی اولیه
PHD	Prison Health Department	دبپارتمنت صحت زندان
PPHD	Provincial Public Health Directorate	ریاست صحت عامه ولایتی
PS	Psychosocial Counselling	مشاوره روانی-اجتماعی
PTSD	Post-Traumatic Stress Disorder	اختلال صدمه روانی پس از حادثه
RH	Regional Hospital	شفاخانه حوزوی
RMNCAH	Reproductive, Maternal, New-born, Child, and Adolescent Health	صحت باروری- مادر و نوزاد اطفال و نو جوانان
SC	Sub-Centre	مرکز فرعی
SEHAT	System Enhancement of Health Action in Transition	تقویت اقدامات سیستم صحتی در مرحله گذر
UNAMA	United Nation Assistance Mission for Afghanistan	ماموریت معاونت سازمان ملل برای افغانستان
UNFPA	United Nation Fund for Family and Population	دفتر سازمان ملل برای جمعیت و خانواده
USAID	United State Administration for International Development	اداره انکشافی ایالات متحده امریکا
WB	World Bank	بانک جهانی
WHO	World Health Organization	سازمان صحتی جهان

پس منظر

از نگاه تاریخی صحت روانی و استفاده مواد اولویت جهانی صحت نبوده، خصوصا در مقایسه با امراض ساری و غیر ساری مانند سرطان یا امراض قلبی و عایی. بهر حال، بعضی مطالعات نشان داده که صحت روانی هزینه بزرگی بالای افراد و جوامع دارد. در هر مقطعی از زمان تقریباً 10% از کلان سالان اختلال روانی را همانوقت تجربه نموده اند، و 25% دیگر در طول حیات خویش یک اختلال روانی را در یکی از مقاطع زندگی خود نشان خواهد داد.

اختلالات روانی در تمام ممالک دنیا هم در زنها و هم در مرد ها، در تمام مراحل زندگی، در میان فقیر و متمول و در مناطق شهری و دهاتی دریافت شده. اختلالات روانی 13% بار جهانی امراض را تشکیل میدهد و این رقم به قریب 15% در سال 2030 افزایش خواهد یافت.

افغانستان از چهار دهه بدینسو مقاطع مختلف تهاجمات خارجی و کشمکش های داخلی را سپری نموده است، و بیشتر افغانها به واقعات مواجه شده اند. مطالعات در مورد شیوع اختلالات روانی به تناسب ممالک پیشرفته جهان در ممالک فقیر و دارای عاید کم خیلی کم صورت گرفته. بهر حال، مطالعاتی که در هر دو، ممالک پیشرفته و فقیر صورت گرفته نشان میدهد که جنگ و خشونت های سیاسی مترافق با میزان بلند اختلالات روانی و توام با خطرات بلند مشکلات طولانی مدت روانی بوده است. با وجودیکه در حال حاضر دفاتر اصطلاح "بعد از جنگ" را برای وضعیت واقعی در افغانستان استفاده مینمایند، اما هنوز هم نبرد در میان نیرو های داخلی ادامه دارد، طالبان و سایر گروه ها جنگی، وضعیت صحت روانی و شرایط زندگی افغانها را در مناطق جنگی بصورت مدّش وخیم ساخته اند. منحیث یک واقعیت مسلم، جنگ دوامدار منتج به تخریب اقتصاد، و زیر ساخت های اجتماعی و فرهنگی مملکت شده است. این افغانها را مجبور میسازد تا در شرایط سخت زندگی کنند مانند داغدیدگی های مکرر، تخریب ملکیت ها و زمین ها و مهاجرت های چند مرتبه ای اجباری داخلی یا خارجی و همچنان زندانی شدن یا شکنجه شدن در ممالک همسایه.

اختلالات روانی-عصبی و سو استفاده مواد در تمام جهان شایع میباشند و سهم بزرگی در وفیات قبل از وقت و معلولیت ها دارد. اندازه گیری بر اساس سال های از عمر که به معلولیت گذشته (DALY) نشان میدهد که در سال 2020 حدود 7.4% بار جهانی امراض به اختلالات روانی، عصبی و سو استفاده مواد نسبت میگردد

همچنان، مرور سیستماتیک و میتا آنالیزس در قسمت وفیات اختلالات روانی و بار جهانی امراض 2014 دال بر این است که 14.3% وفیات در سراسر جهان که تقریباً 8 میلیون مرگ در سال را در بر میگردد به اختلالات روانی مربوط میشود

در حال حاضر صحت روانی یک بخش مدغم صحت و بهبودی است، همانطوریکه در تعریف صحت در اساسنامه سازمان صحتی جهان " که صحت عبارت از حالت بهبودی کامل فیزیکی، روانی و اجتماعی است نه تنها نداشتن مریضی و یا ناتوانی روانی" بهبودی روانی بخش مدغم ظرفیت افراد است که در قسمت تکمیل یک زندگی بشمول توانایی برای شکل دهی ارتباطات، مطالعه و کار یا دنبال نمودن منافع اسایش و همچنان تصمیم گیری ها و انتخاب های روزانه آنها را سوق و هدایت مینماید.

تشوشت در بهبودی روانی افراد، میتواند در نتیجه تعاملات مغلّق فکترور های بیولوژیکی، اجتماعی و روانشناختی بوجود بیاید که نه تنها منتج به تخریب کار کردگی افراد مبتلا به ان شده بلکه همچنان ضایعات وسیعی را در سطوح زندگی خانوادگی و اجتماعی انها سبب میگردد.

صحت روانی بمانند سایر ابعاد صحت میتواند توسط حلقه وسیعی از فکتور های اجتماعی اقتصادی که نیاز به نشانه گیری از طریق راهبرد های جامع برای ارتقا، وقایه، تداوی و شفایابی در کل راهبرد ها دولتی دارد متاثر شود¹

تا هنوز بسیاری از فکتور های خطر مردم را اسیب پذیر میسازد. این فکتور های خطر شامل جنگ و بی امنی، نا برابری جنسیتی، خشونت های مبنی بر جندر، فقر، خشونت های خانوادگی، نگرش ها و رسم و رواج های ناپسند، اختلالات روانی تداوی نشده، تغییرات فرهنگی، نقض حقوق بشری افراد، نقض حقوق اطفال و خانم ها و پیامد های ان میباشند.

کشور از تجاوز اتحاد شوروی در 1979 تا به جنگ داخلی 1990 و ظهور طالبان تا سقوط انها از قدرت در 2001 برای دهه ها دچار خشونت و بی ثباتی سیاسی بوده است.

افغانها به قواعد خشن و نقض کنلوی حقوق بشری معروض بوده اند. بعد از 2001 وضعیت در کشور ظاهرا ثبات یافت، اما در سالهای اخیریکبار دیگر خشونت ها بالا گرفت، بیجا شدن ها فشار سخت تری را بر کشور وارد کرد: بیش از 5 میلیون مهاجرین از سال 2002 به اینطرف به افغانستان بر گشت نمودند، ازدیاد نفوس به بیش از 20% در 2011 رسید، سه میلیون پناهنده افغان هنوز هم در کشور های همسایه سکونت دارند در حالیکه 350000 نفر در داخل کشور بیجا شدند.

مطالعات سراسری ملی وضعیت صحت روانی در افغانستان سطح بلند فشار های روانی شدید (26% توام با فرسایش و 46% بدون انرا نشان داد، GIA و 2018 Consulsanti)

گذارش ارزیابی سیستم صحت روانی سازمان صحتی جهان (WHO-AIMS) در سال 2006 خلای عظیمی خدمات صحت روانی و فقدان منابع بشری و کارشناسان صحت روانی در بخش های تداوی و وقایه اختلالات روانی در کشور نشان داد. بهر حال وزارت صحت عامه در سال 2005 صحت روانی را از اولویت ردیف دوم به اولویت ردیف اول صحت عامه ارتقا داد و صحت روانی در بین پنج اولویت بلند تر قرار داد

اکنون صحت روانی یکی از اجزای چارچوب کاری موجوده بسته خدمات صحتی اساسی (BPHS) میباشند. شامل ساختن صحت روانی و مشاوره روانی -اجتماعی در بسته خدمات صحتی اساسی توسط دولت افغانستان یکی از قدم های مهم برای اطمینان از اینکه مشکلات روانی-اجتماعی و اختلالات روانی توسط کارمندان مراقبت های صحتی اساسی شناسایی و مدیریت میشوند بود. یک صنف جدید کارمند صحتی بنام مشاورین روانی-اجتماعی ایجاد شد و 750 تن تا حالا آموزش داده شده (مراکز صحتی جامع و مراکز صحتی جامع ضمیمه دار)

تقریبا تمام تسهیلات صحتی مراقبت های صحتی اساسی و مراقبت های اساسی شفاخانه ای خدمات صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی را عرضه مینمایند و تعداد بروز مراکز صحتی قرار ذیل استند:

19000 پوسته صحتی/ 38000 کارمند صحتی جامعه خدمات آگاهی، رجعت دهی و شناسایی واقعات صحت روانی را فراهم میکنند

198 تیم سایر صحتی و 807 مرکز صحتی فرعی مداخلات ابتدایی صحت روانی را فراهم میکنند

830 مرکز صحتی اساسی خدمات مشاوره ابتدایی و تداوی طبی اختلالات/ مشکلات روانی را فراهم میکنند

430 مرکز صحتی جامع خدمات مشاوره پیشرفته را با تداوی طبی اختلالات روانی فراهم مینمایند.

83 شفاخانه ولسوالی تداوی بیولوژیکی، روانی و اجتماعی اختلالات روانی را فراهم میکنند

27 شفاخانه ولایتی خدمات طبی و مشاوره روانی-اجتماعی را با بستری نمودن های کوتاه مدت فراهم میکنند

¹ JAMA Psychiatry, doi:10.1001/jamapsychiatry.2014.2502, published online February 11, 2015.

5 وارد صحت روانی در شفاخانه های حوزوی خدمات تخصصی سراپا و داخل بستر را برای مردم توام با رجعت گیری ها از مراقبت های اولیه صحتی و مراقبت های شفاخانه ای توام با رجعت دهی به متخصصین روانی به برنامه های اکمال تخصص فراهم میکنند

تقریباً 5 پروژه صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی در سطح جامعه در کشور وجود دارند که خدمات وقایوی اختلالات روانی و خدمات ارتقایی صحت روانی رابالترتیب فراهم میکنند، مانند برنامه ها در ولایت های هرات، کابل، بلخ، ننگرهار، بامیان و غیره.

یک استراتژی صحت روانی برای سال های 2011-2015 در مطابقت با استراتژی صحت و تغذیه 2008 و استراتژی انکشاف ملی افغانستان 2008 انکشاف داده شد.

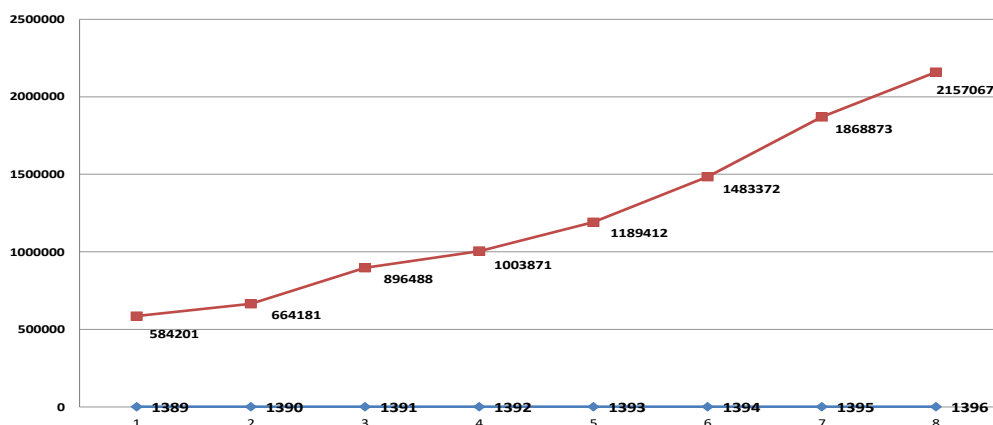
این یک استراتژی عمومی برای بهبود و بلند بردن خدمات صحت روانی در سطوح مختلف بود . و یک دیدگاه و پالیسی ملی برای سکتور صحت روانی را در بر میگرفت که بالای چارچوب کاری قانونی عرضه خدمات صحت روانی تاثیر داشت

استراتژی ملی صحت روانی 2011-2015 برای 5 سال اعمال شد. این استراتژی بیانگر اهمیت شناسایی صحت روانی مردم توسط دولت افغانستان است. استراتژی ملی صحت روانی یک سند جامع با دیدگاه واضح، ماموریت، اساسات، اهداف راهبردی مرام ها و اهداف قصیرالمدت برای تمام اهداف استراتژیک است .

استراتژی ملی صحت روانی برای ساختن یک سیستم جامع صحت روانی برای سهمگیری در ساحات وقایه، شناسایی و رجعت دهی، و در صورت لزوم مراقبت و تداوی توام با ایجاد سیستم قوی و کارای حمایتی بشمول قانون گذاری ، تنظیمات، نظارت، و میسر ساختن منابع بشمول منابع بشری بود

تعداد افرادی که به خدمات صحت روانی دسترسی پیدا کرده اند

Number of people accessing mental health services

در سال 2915 فرصتی مهیا شد تا پیشرفت استراتژی ملی صحت روانی مرور گردیده و مسیر های آینده شناسایی گردد. برنامه همکاری تخنیکی وزارت صحت عامه پروسه این ارزیابی را که در ماه های نومبر الی دسمبر 2015 راه اندازی شد حمایت نمود . دریافت های کلیدی و ملاحظات این ارزیابی قرار ذیل استند:

- استراتژی ملی صحت روانی راهبرد جامعی بوده که تطبیق برنامه های صحت روانی وزارت صحت عامه و موسسات همکار را رهنمایی نموده
- استراتژی ملی صحت روانی (2015-2011) تاکید کمتر بالای صحت روانی مبتنی بر جنسیت، صحت روانی اطفال، صحت روانی خانمها، تشریک مساعی با سکتور خصوصی و انستیتوت های ریسرچ داشته داشته
- صحت روانی در بسته های خدمات صحتی اساسی و بسته خدمات صحتی شفاخانه ای شامل شده است که نشاندهنده اینست که مداخلات صحت روانی در اولویت های ردیف اول میباشد
- مقرر صحت روانی بازنگری و تجدید نظر شده، و مطابق ان یک طرز العمل اجراء انکشاف داده شده. همچنان استراتژی ملی وقایه از خودکشی نیز تهیه و تصویب شده
- وزارت صحت عامه تطبیق بسته خلای صحت روانی سازمان صحتی جهان یعنی mh GAP را در سه ولایت های پروان، پنجشیر و کاپیسا در سال 2014 آغاز نموده است. همچنان پروگرام های بهبود کیفیت و حقوق سازمان صحتی جهان (WHO Quality right toolkit) تطابق، ترجمه و در شفاخانه صحت روانی کابل در سال 2014 تطبیق گردیده است
- معلومات و سروی های حاصله از کلینیک ها و شفاخانه ها کمبود تدارکات (ادویه و مواد تعلیماتی و غیره) را توام با کمبود نظارت و حمایت دوره ای و دوامدار برای کمک به کارمندان جهت فراهم نمودن مراقبت های صحت روانی سطح جامعه نشان داده
- ضرورت برای تقویت تاسیس کمیته های تخنیک ولایتی صحت روانی و ضرورت برای حمایت بیشتر برای مسوولین صحت روانی تعیین شده منحصی یک نیاز عاجل ولایات برای انکشاف پلان های بالخاصه ولایتی و تطبیق آنها توام با برنامه های کافی بررسی و مانیتورنگ نیز گذارش شده
- نصاب تجدید نظر شده قبل از فراغت در تمام پوهنهی های طب و آموزش های بعد از فراغت در تسهیلات صحتی تطبیق نگردیده اند
- یکی از ضعیف ترین نقاط پروگرام فعلی صحت روانی کمبود دوامدار تعلیمات صحتی روانی جهت بلند بردن آگاهی و پذیرش مراقبت های صحت روانی میباشد
- بصورت کل تاسیس و کار کرد دیپارتمنت صحت روانی وزارت صحت عامه و کمیته تخنیک صحت روانی نقش مهمی در انکشافات مثبت بسیاری موارد مانند انکشاف قوانین صحت روانی، استراتژی ملی وقایه از خودکشی، رهنمود برای تامین حقوق بشر در تاسیسات صحت روانی، انکشاف نصاب درسی آموزش های قبل و بعد از فراغت، مراقبت صحت روانی زندانیان و بهبود یافتن شفاخانه صحت روانی در کابل داشته است
- مرور و ارزیابی نهایی استراتژی ملی صحت روانی که در سال 2015 صورت گرفت برای تفهیم پیشرفت های پروگرام صحت روانی افغانستان و همچنان مشکلات فرا راه تطبیق فراهم نمود. بخصوص اکنون این ممکن مینماید که استراتژی ملی صحت روانی را برای 5 سال آینده دوباره از نو طرح نمودو بخاطر داشت که ساحاتیکه ضرورت به تقویت دارند و ساحات جدید در پروگرام های صحت روانی آینده باید گنجانیده شوند
- استراتژی ملی صحت روانی بر اساس ملاحظات و تجارب در سکتور صحت افغانستان ترفع بروز داده خواهد شد. اینها شامل درون داد متخصصین کلینیک، گروپ های کاری، نیرو های کاری، کانفرنس ها، برون داد های پروژه های صحت روانی، جمع در نظر گرفتن مطالعات بین المللی، راهبرد های استراتژیک، و رهنمود های خاطر نشان شده، پیش نویس اسناد قبلی توام با نفوذ یا تاثیر اولویت های تمویل کنندگان و محدودیت های وسط زمانی سرمایه گذاری خواهد بود. ارقام بدست آمده، بیانات، نظریات، سفارشات، محدودیت ها و مشوره های تخنیک بصورت تام در اجزای استراتژیک و ساحات مداخله استراتژی بازنگری شده در نظر گرفته خواهد شد

در روشنی نقض های حقوق بشری و تبعیضی که افراد دارای اختلالات روانی تجربه مینمایند یک دیدگاه

حقوق بشری جهت پاسخ دادن به بار جهانی اختلالات روانی بسیار اساسی بنظر میرسد. استراتژی ضرورت خدمات، پلان و پروگرام جهت حفاظت، ارتقا و رعایت حقوق افراد دارای اختلالات روانی را در مطابقت با کنوانسیون های حقوق مدنی و سیاسی، کنوانسیون حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت، کنوانسیون حقوق طفل و سایر اسناد حقوق بشر بین المللی تاکید خواهد کرد

بنا بر این انکشاف این استراتژی در مطابقت با پالیسی صحت 2015-2020، استراتژی ملی صحت 2016-2023 و با در نظر داشت چارچوب کاری اهداف انکشافی پایدار و سایر عناصر مهمی که زمینه را برای ارتقای این استراتژی فراهم خواهد کرد هدایت و رهنمایی خواهد کرد

شیمای 1: فکتور هابیکه در ارتقای استراتژی ملی صحت روانی موثر هستند. همچنان، استراتژی جدید صحت روانی در مطابقت با برنامه عمل جهانی سازمان صحت جهان خواهد بود که تمرکز خاص آن بالای اهداف ذیل خواهد بود:

1. برای تقویت رهبری و مدیریت موثر در صحت روانی
 2. برای فراهم نمودن خدمات جامع، مدغم و پاسخگوی صحت روانی و مراقبت های اجتماعی در تسهیلات مبتنی بر جامعه
 3. برای تطبیق استراتژی های وقایوی و ارتقایی صحت روانی
 4. برای تقویت سیستم معلومات، شواهد و ریسرچ در صحت روانی
- ضمن تطبیق این استراتژی فرصتی جهت ایجاد ارتباط قوی میان دبیرتمنت صحت روانی وزارت صحت عامه و دبیرتمنت های دیگر مانند پلان و پالیسی، جندر و حقوق بشر، صحت باروری و صحت مادر و طفل، اطفال و نوجوانان، کاهش تقاضای مواد مخدر، معلولیت و احیای مجدد، و غیره، سایر وزارت خانه های سکتوری دیگر (وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا معلولین، مبارزه علیه مواد مخدر، وزارت معارف، وزارت تحصیلات عالی، سیستم عدلی و قضایی وزارت امور داخله و غیره) خواهد بود

پالیسی و اهداف کوچک:

اولویت های دولت و تعهد برای صحت روانی در افغانستان

دولت افغانستان در استراتژی ملی صحت 2016-2020 صحت روانی را به حیث یک اولویت صحت عامه شناسایی نموده است:

نتیجه 3: "کاهش مرگ ها و مریضی های قابل پیشگیری از طریق فراهم نمودن مداخلات صحت عامه ارزان، دارای بیشترین تأثیر، و مبتنی بر شواهد".

نتیجه استراتژیک 3.6: "کاهش شیوع اختلالات روانی، با تمرکز خاص روی جمعیت های فقیر، دور افتاده، متضرر و آسیب پذیر".

با بیرون داد های ذیل:

1. خدمات با کیفیت صحت روانی مبتنی بر شواهد و حقوق در مراقبت های صحتی اولیه، ثانوی و ثالثی مدغم شده
2. بحد اقل رسانیدن استگما و تجرید که توام با اختلالات روانی میباشند
3. تقویت مقررات و رهنمود های مربوط به قضایای حمایت برای صحت روانی همچنان استراتژی ملی صحت وزارت صحت عامه بعضی مثال های مداخلات را فراهم میکند
1. انکشاف/پروژه ساختن استراتژی ملی مستندرد ها و رهنمود های صحت روانی برای تمام سطوح سیستم صحتی
2. بهبود جمع آوری، بررسی و تحلیل ارقام مربوط به صحت روانی از طریق تاسیس یک سیستم معتبر ثبت و بررسی صحت روانی
3. آشناکردن/تعلیمات دادن متنفذین غیر صحتی در مورد اختلالات روانی جهت حمایت خوبتر جمعیت های متضرر به شکل انسان دوستانه
4. بلند بردن سطح آگاهی جوامع در مورد استگما زدایی مریضی های صحت روانی².

دیدگاه صحتی وزارت صحت عامه 2015-2020

دیدگاه وزارت صحت عامه در استراتژی ملی صحتی 2015-2020 افغانستان بیان میکند که "تمام اتباع افغانستان جهت رسیدن به صلح، ثبات و انکشاف پایدار در افغانستان با قوت تمام در صحت سهم میگیرند."³

وزارت صحت عامه در مطابقت با اهداف انکشافی پایدار و اهداف ملی خویش از طریق پائین آوردن قابل ملاحظه در وفیات و ارتقای سبک زندگی سالم و جلوگیری از نا تندرستی پیشرفت های قابل ملاحظه ایرا بدست آورد.

این وزارت هدف یک انسینوت عالی متمرکز به بهبود دسترسی و استفاده از خدمات با کیفیت، عادلانه و پایدار صحت و تغذی و صحت عامه برای همه را که برای کشور قابل پرداخت باشد مرام قرار خواهد داد.

تمام بهبودی ها در سکتور صحت درچارچوب رهبری قوی، تعهد و خواست سیاسی، حکومت داری خوب، انکشاف سازمانی، مدیریت متمر و موثر، بهبودهماهنگی و کار بین الوزارتی گرفته خواهد شد.

این دیدگاه صحتی از طریق تمرکز ی پنج ساحه انکشافی قابل نیل خواهد بود

- حکومتداری
- انکشاف سازمانی
- صحت عامه

²Ministry of Public Health National Health Strategy 2016-2020, Page 39

³Ministry of Public Health, National Health Policy, December 2015.

- خدمات صحتی
- مدیریت منابع بشری

بیان پالیسی صحتی

پالیسی وزارت صحت عامه در مورد صحت روانی اینست که بسیاری کار های در بخش صحت روانی و در جامعه صورت گرفته. وزارت پیشرفت های مهم در عرصه صحت روانی را که برای تامین نیاز های موجوده از طریق برنامه های آزمایشی و سایر کار ها صورت گرفته شناسایی نموده (پالیسی صحتی 2017-2021) اما بهر حال! تا هنوز هم این ضرورت بسیار زیاد است و به گسترش خدمات صحت روانی برای همه نفوس متعهد باشیم و در جریان سال اول یا دور اول این پالیسی وزارت بعضی جلسات طوفان های مغزی را با دست اندر کاران خود خواهد داشت که متمرکز بر شناسایی اولویت ها، راهبرد ها قابل دسترس بودن منابع اضافی و غیره خواهد بود، و این در اجندای اصلاحات صحت روانی کمک کننده خواهد بود⁴.

دیدگاه

دیدگاه استراتژی ملی صحت روانی در بر گیرنده اینست که تمام مردم افغانستان به یک سیستم مراقبت های حمایتی، هماهنگ و جامع مبتنی بر جامعه، دسترسی به تداوی و تعقیب مریضی های روانی و حالت های مرتبط به آن دسترسی خواهند داشت. این امر سیستم شفایابی و بهبودی صحتی روانی مردم افغانستان را که الی اخیر سال 2021 با سایر خدمات صحتی بشکل مدغم خواهد بود ارتقا خواهد بخشید

ماموریت

ماموریت شامل فراهم نمودن مراقبت ها و خدمات با کیفیت صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی برای تمام اتباع افغانستان با تمرکز خاص بالای نیازمندی های افراد فقیر، دور افتاده، متضرر و گروپ های آسیب پذیر در میان جمعیت عمومی است. این خدمات مبتنی بر شواهد و متمرکز بر جامعه توأم با با فعالیت های قوی وقایوی و ارتقای بوده که در تمام سطوح توسط کارمندان خوب آموزش دیده و ماهر، دارای انگیزه عرضه خواهد شد

مرام ها

مرام های عمده استراتژی ملی صحت روانی عبارت اند از:

- برای ازدیاد دسترسی افرادی که از اختلالات روانی رنج میبرند از طریق فراهم نمودن مراقبت های با کیفیت، مدغم، مبتنی بر شواهد و حقوق انسانی در تمام سطوح سیستم صحتی
- برای وقایه اختلالات روانی و ارتقای بهبودی صحتی روانی از طریق افراد مسلکی و شایسته صحت روانی و منابع در تمام سطوح و از طریق تشریک مساعی بین السکتوری

⁴National Health Policy (NHP)2015-2020 December 2015, p.32

- برای بهبود مراقبت های صحت روانی در سطوح مختلف خدمات صحتی، شامل خدمات اطفال و طب عدلی روانی با سیستم کارای رجعت دهی
- برای کاهش استگما و تبعیض موجود در قبال افراد دارای اختلالات روانی
- برای پاسخگویی به نیازمندی های صحت روانی افراد قبل، در جریان و بعد از حالات اضطراری/بحران/مصایب
- برای بهبود/توسعه راهبرد های مبتنی بر جامعه (مکتب، زندان، مراکز حمایتی، پوهنتون ها، مرکز تربیه و اصلاح اطفال، زندان، محلات کار و غیره).
- برای ایجاد ارتباط قوی میان فعالیت های وقایه از خودکشی با سایر برنامه ها جهت فراهم نمودن مداخلات جامع و هماهنگ
- برای بهبود حقوق بشرو وقایه از نقض حقوق افراد دارای اختلالات روانی
- برای بحد اقل رسانیدن زجرت های روانی افراد، خصوصا گروه آسیب پذیر
- برای کاهش تاثیرات منفی اختلالات روانی بالای افراد، خانواده ها و جوامع
- برای حمایت مداخلات و برنامه های سایر دیپارتمنت های مرتبط مانند جندر، صحت باروری، اطفال و نوجوانان، کاهش تقاضای مواد مخدر و معلولیت و باز توانایی

ارزش ها و اساسات

ارزش ها و اساسات زیر در انکشاف و تطبیق استراتیژی ملی صحت روانی رهنما خواهند بود:

1. فراهم نمودن مراقبت های با کیفیت، مصون، موثر، مبتنی بر شواهد، قابل قبول و مسلکی صحت روانی که بشکل یک مجموعه ستندرد توسط وزارت صحت عامه عرضه میگردد
2. بلند بردن برابری و دسترسی از طریق ادغام صحت روانی در خدمات و مراقبت های صحتی موجود مراقبت های اولیه و ثانویه مبتنی بر جامعه
3. اطمینان از حساس بودن به قضایای فرهنگی-اجتماعی- مذهبی و ارتقای وقار جوامع افغانی
4. وقایه از تداوی های سو، سو استفاده و کاهش استگمای مرتبط با صحت روانی در جامعه از طریق فعالیت های ارایه معلومات، تعلیمات و ارتباطات، همچنان از دیداد دخیل ساختن جامعه و حس مالکیت جامعه برای ارتقای مفهوم صحت مردم، توسط مردم و برای مردم.
5. تسهیل توانمندی افراد، خانواده ها و جوامع برای بر خورداری از حقوق بشری شان
6. مسوول بودن به نیاز های جمعیت های دور افتاده و آسیب پذیر (مانند اطفال و نو جوانان، خانمها، معلولین، بیجا شدگان داخلی، برگشت کنندگان و کهن سالان و غیره)
7. احترام به تنوعات (قوم ها، طایفه ها، ملیت ها، زبان ها، باور ها و مناطق جغرافیایی)
8. ارتقا و بلند بردن راهبرد های مدغم، هماهنگ و چندین سکتوری
9. قدردانی از نقش و دخیل بودن هر فرد در فعالیت ها/ مداخلات صحت روانی
10. ارتقای صحت روانی مثبت و مرام کاهش تاثیرات صحت روانی منفی بالای افغانها
11. غیر مرکزی اداره صحت روانی از طریق توانمندی مسوولین ولایتی

اهداف بزرگ راهبردی (استراتژیک)

دو اهداف استراتژیک که این استراتژی بر اساس آن استوار است هر دو خدمات و حمایت توسط این دو اهداف کلیدی استراتژیک بهتر توضیح میشود

- جهت انکشاف، معرفی و پیگیری حلقه وسیعی از ابتکارات صحت روانی بخاطر حمایت افراد و خانواده ها در محدوده تمام مداخلات وقایوی، عرضه خدمات اولیه، ثانویه، رجعت دهی و احیای مجدد، باتوجه خاص روی عرضه فوری خدمات بسیار اساسی برای انهایکه بیشترین نیاز به انرا دارند
- جهت تقویت قوانین، مقررات، سازماندهی فعالیت های عملیاتی بخاطر حمایت عرضه خدمات و مداخلات در سکتور های دولتی و خصوصی جمع مداخلات مرتبط در سایر سکتور ها

اهداف متوسط راهبردی (استراتژیک)

اهداف راهبردی وزارت صحت عامه تمام عرضه خدمات برای افراد دارای اختلالات روانی را مشمول انهایکه در معرض ضرورت خدمات مشاوره روانی-اجتماعی قرار دارند بلند برده و تقویت دوباره خواهد نمود و برآورده شدن هدف های ذیل را الهام خواهد نمود

1. بهبود بخشیدن اداره و رهبریت موثر
2. بلند بردن دسترسی به مراقبت های با کیفیت صحتی اساسی و شفاخانه ای مشمول کیفیت خدمات صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی
3. انشکاف منابع بشری و تقویت ظرفیت های آموزش سازمانی
4. تقویت ارتقای صحت روانی و ظرفیت در ورای وقایه اختلالات روانی و خودکشی
5. تقویت مداخلات اضطراری صحت روانی و حمایت کمک های اولیه روانی

اهداف

اهدافیکه در نظر است اهداف استراتژیک را بدست اورند عبارت اند از:

➤ تقویت خدمات

- تقویت و حمایت توسعه ابتکارات وقایوی، جامعه و نگهدارنده (بررسی، صحت مکاتب، صحت روانی محل کار، ارتقای صحت روانی، کمک های اولیه روانی، کار با سازمان های جامعه و سازمان های حفاظتی جامعه مانند پولیس و سایر خدمات اجتماعی)
- حمایت های روانی-اجتماعی اضطراری با اولویت برای ولایات/ولسوالی ها/علاقه داری ها/قریه جات آسیب پذیر
- خدمات و مداخلات تقویت شده و قابل دسترس مراقبت های صحتی اولیه (ارزیابی، مشاوره روانی-اجتماعی، تداوی خط اول، مراقبت های مزمن و احیای مجدد)
- توسعه خدمات صحت روانی در مراقبت های ثانوی و بهبود کیفیت مراقبت های صحت روانی در شفاخانه صحت روانی و تاسیس بخش های فوق تخصصی مانند واحد های طب روانی-اطفال و طب عدلی-روانی و غیره

➤ تقویت و کیفیت خدمات

- تقویت مداخلات استراتژیکی ملی، نظارت استراتژیکی ملی، تشریک مساعی بین السکتوری، بررسی تارگیت ها و اندیکاتور های استراتژیکی، فراهم نمودن حمایت و هدایت جهت تطبیق راهبردی، انکشاف ستندرد ها و راهبرد های بهبود کیفیت، بررسی پروژه ها ریسرچ و شناسایی نیازهای آن، قوانین و مقررات، تجدید لایحه وظایف با مفهوم دیپارتمنت صحت روانی و کار مطابق این لایحه وظایف
- بهبود اداره ولایتی برای انکشاف و تطبیق پلان های استراتژیکی سازگار با استراتژیکی ملی صحت روانی
- تقویت حمایت ولایتی توسط نظارت هماهنگی، تطبیق بشمول عرضه خدمات، بررسی و بهبود کیفیت، تشریک مساعی و برنامه سازی های استراتژیکی اشتراکی بین السکتوری شامل (پولیس، زندان، معارف، بخش های خصوصی و سایر دست اندر کاران) و بررسی شکایات مطابق با مقررات
- تقویت منابع و زیر بنا های وقایوی و عرضه خدمات (مانند برنامه سازی منابع بشری، مربی و آموزش های داخل خدمات و قبل از خدمت، آموزش های تخصصی، آموزش کارمندان بین السکتوری، نظارت کارمندان خدمات و مداخلات، انکشاف زیر بنا ها)

اهداف کوچکی که الی اخیر این دور استراتژیکی بدست آیند:

- ◀ ازبید دسترسی به خدمات مبتنی بر مراقبت های صحتی اساسی از 3% به 10% تا سال 2019 و 20% تا سال 2023. این در برگیرنده آموزش دوامدار کارمندان مراقبت های صحتی اساسی و اضافه نمودن کارمندان جدید مانند مشاورین روانی-اجتماعی بیشتر، اطمینان از مهیا بودن نظارت، سیستم کارای رجعت دهی، و مهیا بودن ادویه اساسی روانگردان که تمام ان باید رهنمای بهبود قابل اندازه گیری دسترسی به خدمات باشند میباشند
- ◀ یونت های کارای چندین رشتوی صحت روانی در تمام شفاخانه های ولایتی الی 2020
- ◀ آموزش قوانین صحت روانی و طرز العمل اجراءات آن برای کارمندان صحتی در 100% یونت های صحت روانی و شفاخانه ها الی سال 2020
- ◀ آموزش قوانین صحت روانی و طرز العمل اجراءات آن در 50% سیستم عدلی قضایی و سایر ارگان های مرتبط الی سال 2019
- ◀ تاسیس حد اقل یک انجمن مستفدین و یک انجمن خانواده های مستفدین الی سال 2019
- ◀ اطمینان از مهیا بودن دو مشاور روانی-اجتماعی (زن و مرد) در 100% مراکز صحتی جامع بسته خدمات صحتی اساسی الی 2020
- ◀ انکشاف و ارتقای برنامه مشترک و هماهنگ همراهی صحت باروری اطفال و نوجوانان در قسمت صحت روانی مادران الی 2019
- ◀ انکشاف و ارتقای برنامه مشترک و هماهنگ برای حمایت روانی بازماندگان خشونت های مبتنی بر جندر الی 2019

- ◀ اطمینان از اینکه تمام قابله های مرکز صحتی اساسی در بخش مشاوره ابتدایی روانی و مشاوره در حالات عاجل آموزش دیده اند
- ◀ 50% کارمندان صحتی جامعه/محافظةین جامعه در بخش کمک های اولیه روانی الی 2021 آموزش دیده اند
- ◀ انکشاف بسته مصاحبه انگیزشی برای استفاده کنندگان مواد مخدر و کارمندان مراکز تداوی معتادین
- ◀ سیستم بررسی کارا برای صحت روانی الی 2021 اساس گذاری شده

اجزای استراتژیک:

استراتژی ملی صحت روانی برای ساختن سیستم جامع مبتنی بر حقوق بشر صحت روانی که در ساحات مختلف وقایه، شناسایی و رجعت دهی، مراقبت و تداوی در صورت ضرورت توام با ایجاد سیستم حمایتی و کارای قوی شامل قوانین و مقررات، نظارت و مهیا بودن منابع بشمول منابع بشری طرحریزی شده است. این برنامه ملی صحت روانی در اجزا و راهبرد های استراتژیک ذیل خلاصه شده اند.

جز 1: فراهم نمودن سیستم وقایوی، محافظتی و مستمر

راهبرد های استراتژیک/مداخلات:

← راهبرد استراتژیک 1.1 بهبودی صحتی روانی اطفال و نو جوانان

اطفال و نو جوانان اکثریت را در کشور تشکیل میدهند. 47% جمعیت تحت 15 سال قرار دارند. تقویت و بهبود صحت روانی آنها یک سرمایه بزرگی خواهد بود زیرا آنها شهروندان آینده کشور میباشند. این میتواند توسط برنامه متمرکز بر اطفال جهت ارتقای صحت روانی، وقایه از اختلالات روانی و شناسایی مقدم و تداوی اختلالات روانی دوره طفولیت منحصی اولویت بدست آیند.

استگما و افسانه ها در مورد صحت روانی که از فرهنگ و خانواده ها منشه میگیرند میتوانند از طریق آگاهی و مشاوره کاهش یابند. ملاحظیات خاص برای کاوش نیازمندی های صحت روانی نوجوانان متاهل و افسردگی بعد از زایمان گرفته خواهد شد. مداخلات در بین مکاتب برای شناسایی مقدم و انکشاف سبک زندگی شامل مهارت های معلم، نصاب درسی، سیستم حمایتی، همتا به همتا و فرصت های حمایت و ارتقا خواهد گردید

اقدامات کلیدی:

- بلند بردن فهمیدن در مورد خطرات و استفاده نا بکار مواد
- تشویق اجتناب از تدخین هر دو تنباکوی دودی و محلی و ایجاد دلسردی از تدخین
- انکشاف استراتژی ها برای مقابله با ازار و اذیت در مکاتب
- انکشاف مشاوره کاهش خطرات برای وقایه انتانات منتقله از طرق جنسی (STI) و تداوی انتانات منتقله از طرق جنسی

- تشریک مساعی با وزارت های معارف (صحت روانی مکاتب) و وزارت تحصیلات عالی جهت عیار نمودن نصاب تحثیلی برای:
- ◀ آگاهی در مورد اختلالات روانی و مشکلات روانی-اجتماعی
- ◀ تعلیمات صحت روانی و روانی-اجتماعی در مورد جنسیت و خطرات ازدواج قبل از وقت
- ◀ وقایه استفاده از تنباکو مانند تدخین تنباکو(سگرت، قلیون) و تنباکو بدون دود
- ◀ وقایه تصادمات
- ◀ وقایه ازار و اذیت در مکاتب
- ◀ وقایه سو استفاده مواد نشه اور و استفاده ادویه غیر قانونی
- تشریک مساعی با وزارت اطلاعات و فرهنگ برای اطمینان از اینکه پیام های صحی به جامعه از طریق رسانه های مختلف جمعی مانند اخبار، مجلات، رادیو و تلویزیون پخش شده
- مهیا بودن روانشناس یا مشاور روانی-اجتماعی در مکاتب
- آموزش معلمین در کمک های اولیه روانی و آموزش مهارت های زندگی

← راهبرد 1.2 : صحت روانی برای خاتم های حامله و بعد از ولادت و بازماندگان خشونت های مبتنی بر جنسیت

استراتیژی ملی صحت روانی متمم مرام استراتیژی ملی صحت باروری، صحت مادر و نوزاد-اطفال و نوجوانان 2017-2021(RMNCAH) برای وقایه و مدیریت اختلالات معمول روانی و مشکلات روانی-اجتماعی توام با حمل، خشونت مبتنی بر جندر، افسردگی بعد از زایمان، و وضعیت های بعد از منازعه توسط مداخلات مدغم و ارزان در خدمات موجوده خواهد بود⁵.

این از طریق تشریک مساعی نزدیک با صحت باروری، صحت مادر و نوزاد و اطفال - نو جوانان، دیپارتمنت حقوق بشر و جندر میسر خواهد بود

اقدامات کلیدی:

- انکشاف و ارتقای یک برنامه برای صحت روانی مادری
- ◀ تشریک مساعی با دیپارتمنت های مرتبط برای شامل ساختن غربالگری صحت روانی و حمایت روانی-اجتماعی در نصاب درسی آموزش های داخل و قبل از خدمت کارکنان صحی(ولادی، داخله، قابلگی، و قابلگی سطح جامعه)
- ◀ اطمینان از انکشاف رهنمود ها، ستندرد ها، پروتوکول ها، و کمک کننده وظایف در غربالگری صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی مادران و اطفال برای عرضه کنندگن خدمات صحی در تاسیسات کلنیک و مبتنی بر جامعه
- ◀ آموزش کارکنان صحی در فراهم نمودن غربالگری و حمایت روانی-اجتماعی صحت روانی اطفال و مادران بشمول نظارت حمایتی
- انکشاف و ارتقای یک برنامه برای حمایت صحت روانی بازماندگان خشونت های مبتنی بر جندر:

⁵National Reproductive, Maternal, Newborn, Child, & Adolescent Strategy 2017–2021 (page 51)

◀ حمایت از تطبیق بسته ستندرد مشاوره روانی-اجتماعی حساس به خشونت مبتنی بر جنس که انکشاف داده شده است

◀ اطمینان از انکشاف برنامه های موثر ولایتی برای هماهنگی مهیا بودن منابع صحت روانی جهت کمک بازماندگان خشونت های مبتنی بر جنس و خانواده هایشان

◀ بهبود خدمات صحت روانی در شفاخانه های اناتیه مانند مدیریت فشار روانی ، فرسایش و تطبیق راهبرد های حساس به صدمه روانی

⇐ راهبرد استراتژیک 1.3: صحت روانی مبتنی بر جامعه گروپ های آسیب پذیر (اطفال و نوجوانان، کوچی ها، زندانیان، پناه گاه های معلولین و غیره)

اقدامات عمده:

- توسعه خدمات صحت روانی: (زندان ها، پناه گاه ها، مراکز حمایتی خانم ها، کوچی ها، جمعیت هلال احمر افغانی، مرکز حمایت خانواده، افراد بیجا شده داخلی، مکاتب تربیه و صلاح اطفال، افراد دارای HIV/AIDS ، استفاده کنندگان مواد
- انکشاف سیستم مشترک برای نظارت و بررسی کیفیت حمایت های روانی-اجتماعی حساس به خشونت مبتنی بر جنس
- تقویت سیستم نظارت و بررسی برای ردیابی گروپ های آسیب پذیر

⇐ راهبرد استراتژیک 1.4 صحت روانی مبتنی بر جامعه

صحت روانی مبتنی بر جامعه روش بسیار موثر برای رسیدن مردم به نیاز های مراقبت های صحت روانی شان بخاطر نشانه گیری مشکلات ناشی از استگما در مورد جستجوی تداوی برای اختلالات روانی شان است ، برای نشانه گیری مشکلات دسترسی که مردم را در رسیدن به تسهیلات /متخصصین و یا شفاخانه های مرکزی محدود مینماید، و برای اطمینان از قابل پرداخت و قابل قبول بودن خدمات (گذارش سازمان صحتی جهان در مورد اهمیت خدمات مبتنی بر جامعه) بخصوص در عرصه صحت روانی و تداوی وابستگی دوايي بیان شده که"خدمات صحت روانی و تداوی وابستگی دوايي مبتنی بر جامعه نه تنها برای افراد دارای معلولیت های روانی شدید قابل دسترس بوده بلکه برای رسیدگی به نیاز هایشان در مقایسه با شفاخانه های صحت روانی بسیار موثر میباشد، خدمات صحت روانی و تداوی وابستگی دوايي همچنان کمترین امکانات غفلت و نقض حقوق بشری را که اکثر ا در شفاخانه های روانی واقع میشوند دارا میباشد".

هدف استراتژی ملی صحت روانی یک افغانستان دارای صحت روانی سالم است. صحت از خانه و کشور آغاز میگردد، فعالیت ها و مداخلات در هر دو بخش تقویت کارکنان صحتی و سیستم رسمی و نشانه گیری قضایای خانواده و جامعه را بشمول رسم و رواج های نا پسند که ممکن به طور دیگر سبب ایجاد وظایف سازشی مشترک میان جامعه و سیستم صحتی میگردد در بر خواهد گرفت

تطبیق این راهبرد میتواند در بر گیرنده فراهم نمودن مهارت های زندگی و آموزش های مقاومت دهی در مکاتب، بهبودی روانی و کمپاین های عامه صحت روانی، تاسیس انجمن های خانواده و مستفدین خدمات صحت روانی و تشکیل گروپ های مصرف کننده خدمات/ انجمن ها مانند" خانه های نیمه راه" باشگاه های تحت نظارت /خارج نظارت در جامعه ، خدمات احیای مجدد نظارت شده در جامعه همراهی تقویت ساختار های حمایت عنعنوی در جامعه باشد.

اقدامات کلیدی

- بلند بردن سطح آگاهی جوامع در مورد" حق صحت" افرادی که از اختلالات روانی رنج میبرند

- بلند بردن سطح آگاهی جوامع در مورد استگما زدای اختلالات روانی
- تاسیس انجمن/گروپ های مصرف کنندگان خدمات صحت روانی و خانواده های آنها
- ادغام مجدد پناهگاه های جمعیت هلال احمر افغانی (بخش مریضان روانی) به جامعه و خانواده هایشان
- تاسیس خدمات مبتنی بر جامعه مانند خانه های نیمه راه، باشگاه های تحت نظارت /خارج نظارت در جامعه
- اطمینان از آگاهی، فراهم نمودن تعلیمات و اطمینان از رجعت دهی و مشاوره روانی-اجتماعی برای گروپ های آسیب پذیر در مراکز حمایتی خانم ها، مرکز تربیت و اصلاح اطفال، مراکز تداوی وابستگان دوابی و غیره

← راهبرد استراتژیک 1.5 صحت روانی مکاتب و پروگرام مهارتهای زندگی

اقدامات کلیدی

- ازدیاد آگاهی سطح جوامع در مورد مشکلات صحت روانی اطفال
- توسعه پروگرام صحت روانی مکاتب با تشیک مساعی وزارت معارف
- تقویت و توسعه تجارب ولایت هرات در مورد آموزش مکاتب به سایر ولایات

← راهبرد استراتژیک 1.6 صحت روانی در محلات کار

شعار روز جهانی صحت روانی سال 2017 در مورد صحت روانی در محلات کار بود. یک مطالعه کوچک وزارت صحت عامه در مورد موجودیت فشار ها و مشکلات صحت روانی در محلات کار میزان بلند مشکلات روانی اجتماعی را در محلات کار در میان کارمندان دولت، موسسات غیر دولتی و کارکنان کلنیک و انابیکه در مراکز توقیفگاهی مانند مراکز تداوی وابستگان دوابی و مراکز حمایتی خانم ها کار مینمایند نشان داد. یک پلان ابتدایی نیاز است تا تاثیرات مشکلات ناشی از این فشار ها که بالای برون داد کارکنان تاثیر وارد میکند کاهش یابد

اقدامات کلیدی

- بلند بردن سطح آگاهی جوامع در مورد " حق صحت افراد یکه از اختلالات روانی رنج میبرند" بخصوص در محلات کار.
- ارزیابی نیاز های صحت روانی محلات کار در همکاری با وزارت کار و امور اجتماعی
- فراهم نمودن رهنمایی به وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان های مربوطه برای مرور قانون کار
- اولویت بندی نیاز ها برای مداخلات در محلات کار
- پیش نویس برنامه صحت روانی در محلات کار با وزارت کار و امور اجتماعی
- فراهم نمودن حمایت های مربی به کارمندان صحتی و سایر کارکنان جهت وقایه آنها از فرسایش و سایر تاثیرات محیط کاری پر فشار

جز 2: توسعه مداخلات و خدمات مراقبت های اولیه

← راهبرد استراتژیک 2.1 صحت روانی جامعه

در سیستم صحتی، اولین سطح مداخله صحت روانی مبتنی بر جامعه است. این نسبتاً کوشش جدیدی در سکتور صحتی افغانستان است که تا کنون کارکنان صحتی جامعه و نقش شان بصورت خیلی واضح به معرفی گرفته شده، حمایت برای کارکنان صحتی دارای مسوولیت های صحت روانی انکشاف آموزش های بالخاصه توام با نظارت و حمایت های بالخاصه را در بر خواهد گرفت

کارکنان صحتی مراقبت های اولیه برای نشانه گیری معمول ترین معلولیت های روانی آموزش خواهند دید مانند خودکشی؟ فشار های روانی پس از حادثه؟ استفاده از مواد؟ اختلالات ساکوتیک؟ معمول ترین کارکنان صحتی جامعه آگاهی، شناسایی واقعات، رجعت دهی و پیگیری واقعات صحت روانی میباشد. کارکنان صحتی جامعه میتوانند در قسمت عرضه کمک های اولیه روانی در حالات اضطراری نیز آموزش ببینند

اقدامات کلیدی

- بازنگری نصاب کارکنان صحتی جامعه/ناظرین صحتی جامعه
- اطمینان از آموزش صحت روانی کارکنان صحتی جامعه و ناظرین صحتی جامعه
- نظارت حمایتی کارکنان صحتی جامعه از طریق ناظرین صحتی جامعه در عرصه صحت روانی
- تقویت کار تیمی و سیستم رجعت دهی میان تسهیلات صحتی و کارکنان صحتی سطح جامعه

← راهبرد استراتژیک 2.2 توسعه خدمات با کیفیت صحت روانی و مشاوره روانی - اجتماعی در مراقبت های اولیه صحتی

مراقبت های اولیه صحتی: این سطح پروگرام صحت روانی در بر گیرنده کلینیک های ثابت جمع تیم های متحرک جمع ارتباط میان مداخلات خط اولیه و مراقبت های ثانوی از طریق سیستم رجعت دهی میباشد.

این بسیار اساسی است که کسانی که برای خدمات حاضر میشوند ارزیابی بالخاصه شده اند. مداخلات سطح مراقبت های صحت اولیه به اساس ستندرد های بین المللی و بر اساس تجارب بهترین سازمان صحتی جهان انکشاف یافته⁶.

سطح مراقبت های طب روانی و تداوی در مراقبت های صحتی اولیه واضحا تعریف شده و توسط کارمندان صحتی آموزش دیده توام با حمایت و نظارت کلینیکی کافی عرضه میگردد،

جهت اطمینان از ادغام مناسب مراقبت های صحت روانی در مسیر اصلی سیستم صحتی ایجاب خواهد کرد حمایت و دادخواهی لازم در سطح ولایتی صورت بگیرد.

اقدامات کلیدی

توسعه ادغام صحت روانی در مراقبت های اولیه صحتی

ارزیابی و ارتقای بسته آموزشی صحت روانی مجموعه خدمات صحتی اساسی

آموزش کارکنان مراقبت های صحتی اساسی، پیگیری مریضان روانی و رجعت دهی به سطوح بالا

⁶the2008report:WHOand Wonca, Integrationofmentalhealthinto primaryhealthcare, Aglobalperspective.Geneva: World HealthOrganization, Geneva,2008.

بازنگری/تطبیق ستندرد های کیفی خدمات و مراقبت های اولیه صحت روانی مطابق به ستندرد های سازمان
صحتی جهان

- تقویت نظارت های حمایتی- کلنیک و بررسی توسط دبیرانمت صحت روانی ، افراد مسلکی و متخصص صحت روانی ریاست های صحت عامه ولایتی و موسسات مسوول مانند(تطبیق کنندگان مجموعه خدمات صحتی اساسی یا خدمات صحتی شفاخانه ای و برنامه های جداگانه عمودی)
- اطمینان از مهیا بودن ادویه اساسی روانگردان در تمام مراکز اولیه
- هماهنگی میان سایر سکتور های موجوده در سطح جامعه
- حمایت یابی برای ازدیاد یک مشاور روانی-اجتماعی دیگر در مراکز صحتی جامع

← راهبرد استراتژییک 2.3 کمک های اولیه روانی

به نسبت تکرر حالات اضطراری در کشور، نیاز مبرم به تقویت پاسخ جامعه به حوادث و حالات اضطراری وجود دارد، مخصوصا آموزش داوطلبان در باره کمک های اولیه روانی مخصوصا در ولایات، ولسوالی ها/علاقه داری های آسیب پذیر.

اقدامات کلیدی

- مرور بسته کمک های اولیه روانی
- پلان آموزشی برای داوطلبان در مورد کمک های اولیه روانی و گسترش ان
- ادغام مداخلات کمک های اولیه روانی در نصاب کارمندان صحتی جامعه

← راهبرد استراتژییک 2.4 بررسی عرضه کنندگان خدمات صحت روانی بخش خصوصی

نقش رهبری کننده هر دو مرکزی و ولایتی وزارت صحت عامه در بخش های خصوصی فراهم کننده خدمات صحت روانی توسعه خواهد یافت. برآوردن این مسوولیت نظارتی بصورت مشترک توسط وزارت صحت عامه و بخش خصوصی در خلال تطبیق این استراتژی برای اطمینان از اینکه عرضه خدمات ابتدایی صحت روانی توسط سکتور خصوصی(مراقبت و مشاوره) مترافق به ستندرد های قبول شده با تمرکز بالای حفظ الصحه، آموزش، صحت و مصوونیت مریضان و اعضای عامه است

اقدامات کلیدی

- تاسیس کمیته در مرکز و سطوح ولایتی برای بازبینی بررسی خدمات بخش خصوصی; این کمیته باز بینی مرکب از کارمندان وزارت صحت عامه، موسسات غیر دولتی و اعضای بخش خصوصی، انجمن های مریضان /مستفدین در صورت موجودیت خواهد بود
- انکشاف مقررات و مواصفات وظیفوی برای کارکنان صحت روانی بخش های خصوصی
- انشکاف سوالنامه ها و رهنمودهای بررسی به ارتباط بررسی خدمات صحت روانی
- ارتقای ستندرد ها برای خدمات حصوصی صحت روانی
- ارتقا سیستم ثبت و گذارش دهی خدمات صحت روانی خصوصی
- بلند بردن توانایی ریاست قوانین صحتی و بررسی برای بررسی سکتور خصوصی و فعالیت مرتبط به صحت روانی آنها

جز 3: فراهم نمودن رجعت دهی به خدمات دومی، سومی و خدمات به عدلی روانی

← راهبرد استراتژیک 3.1 مراقبت های ثانوی صحت روانی

برای اطمینان از تداوم مراقبت های یکپارچه صحت روانی ارتباط میان مراقبت های صحتی اولیه و ثانوی تقویت خواهد شد. سیستم رجعت دهی مراقبت های طب روانی و روانشمانی در تمام ولایات تقویت داده خواهد شد. ستندرد های خد اقل در مطابق با ستندرد های سازمان صحتی جهان انکشاف داده خواهد شد. و شفاخانه های ثانوی بخاطر این ستندرد ها بررسی خواهد گردید و حمایت خواهند شد تا سیستم و پروتوکول های تداوی مریضان را انکشاف بدهند. مراکز مراقبت های خاص در تمام شفاخانه های ولایتی و حوزوی تاسیس خواهد شد

اقدامات کلیدی

- تقویت ارتباط و سیستم رجعت دهی /دوباره رجعت دهی میان مراقبت های اولیه و ثانوی
- تطبیق ستندرد های مراقبت های صحت روانی برای کارمندان یونت های مختلفه صحت روانی سطح شفاخانه های ثانوی
- بازنگری بسته خدمات صحتی اساسی شفاخانه ای مطابق به لایحه وظایف بسته خدمات صحتی شفاخانه ای و ضرورت مریضان به کمک های اولیه روانی
- انکشاف منول های آموزشی /ارهنمود، پروسیجر، مسیرها (pathways)، چک لست ها و غیره برای تمام کارمندان صحتی که در بسته خدمات صحتی شفاخانه ای کار میکنند
- انکشاف پروتوکول های تداوی برای مراقبت های شفاخانه ای سطح دومی
- تاسیس یونت های صحت روانی در شفاخانه های ولسوالی
- ظرفیت سازی کارمندان یونت های صحت روانی (داکتر، نرس و روانشناس)
- ظرفیت سازی مشاورین روانی-اجتماعی
- مهیا بودن ادویه روانگردان در تمام مراقبت های شفاخانه ای ثانوی
- انکشاف سیستم ثبت و گذارش دهی
- انکشاف ابزار بررسی برای خدمات صحت روانی در سطح ثانوی
- انکشاف یک سیستم کارای نظارت و بررسی
- تاسیس خدمات طب روانی- مشاوره رابط (liaison Psychiatry) در مراقبت های ثانوی

← راهبرد استراتژیک 3.2 مراقبت های ثالثی صحت روانی

دسترسی به مراقبت های سطح بالای صحت روانی رجعت یافته از سیستم ثانوی از طریق مراکز مراقبت های دومی تقویت خواهد شد.

ستندرد های بالخاصه مراقبت توام با عملیه ها، پرکتس های درست چک نمودن کیفیت برای تداوی و مدیریت واقعات شدید و اختلاطی امراض روانی تاسیس خواهد شد. انکشاف خدمات و تسهیلات موجود ثالثی بطور اخص شفاخانه صحت روانی کابل که از قبل ارتقا یافته است و همچنان فراهم نمودن تجهیزات لازم برای تداوی و مدیریت واقعات بسیار شدید و اختلاطی روانی

اقدامات کلیدی:

- تقویت ارتباط و سیستم رجعت دهی میان مراقبت های اولیه، ثانویه، و سومی
- اطمینان از تطبیق ستندرد های صحت روانی برای خدمات مختلفه صحت روانی شفاخانه سومی صحت روانی
- اطمینان از تطبیق ابزار بررسی برای خدمات صحت روانی در مراقبت ثالثی
- تقویت سیستم ثبت و گزارش دهی (بشمول استفاده از ارقام/تحلیل)
- مرور پروگرام تخصص داکتران روانی، نرسنگ روانی و روانشناسی کلینیکی)
- تاسیس طب روانی-مشاوره رابطه (Liaison Psychiatry)
- مهیا بودن شاک برقی اصلاح شده
- تطبیق بسته کیفیت و حقوق سازمان صحتی جهان (WHO Quality right toolkit)
- تاسیس یونت فوق تخصصی صحت روانی اطفال و طب عدلی روانی
- ارتقای زیر بنا و تجهیز مراقبت های شفاخانه ثالثی
- تاسیس مرکز آموزشی صحت روانی برای دیپارتمنت صحت روانی وزارت صحت عامه

← راهبرد استراتژیک 3.3 مراقبت های مزمن و احیای مجدد

- یک ارزیابی به پیمانه وسیع در مراکز شهری شهر ها برای تامین نیاز های مراقبتهای مزمن منحیث متمم مراقبت های حاد اجرا خواهد شد. تادر کجا ضرورت این تاسیس وجود دارد، مراکز غرض داشتن خدمات و مراقبت های مزمن حمایت خواهند شد

اقدامات کلیدی

- ارزیابی نیاز ها در مراکز شهری شهر ها برای انکشاف مراکز مراقبت های مزمن و احیای مجدد
- تاسیس مراکز مراقبت های مزمن و احیای مجدد
- ظرفیت سازی کارمندان مراکز مراقبت های مزمن و احیای مجدد
- انشکاف ستندرد های کیفیت برای این مراکز
- تاسیس مرکز مراقبت های روزانه، خانه های نیمه راه و سایر خدمات درین مراکز
- انکشاف پروتوکول ها و رهنمود های تداوی
- مهیا بودن خدمات مراقبت های نرسنگ روانی
- انکشاف سیستم ثبت و گزارش دهی
- بررسی و نظارت منظم این مراکز

← راهبرد استراتژیک 3.4 طب عدلی روانی

- نیاز وجود دارد تا ظرفیتی برای خدمات طب عدلی روانی وجود داشاه باشد تا ارزیابی و خدمات طب عدلی روانی را برای سیستم عدلی و قضایی فراهم کند.

با در نظر داشت محدودیت های موجوده فراهم نمودن خدمات طب عدلی روانی یک اولویت پائین در نظر گرفته شده، بهر حال، فراهم نمودن خدمات و قوانین حمایتی زمانیکه ایجاد نموده بوده رویدست گرفته شده

اقدامات کلیدی

- تاسیس/تقویت یونت طب عدلی روانی در تمام مراقبت های شفاخانه ای ثانوی و ثالثی
- انکشاف رهنمود طب عدلی روانی
- ظرفیت سازی کارمندان صحت روانی در مورد طب عدلی روانی
- سیستم ثبت و گذارش دهی برای فعالیت های مرتبط به طب عدلی روانی

← راهبرد استراتژییک 3.5 خدمات برای زندانیان

خدمات برای زندانیان و کارکنان زندان که در محیط کاری پر از فشار زندان کار میکنند مهیا خواهد شد

اقدامات کلیدی

- اطمینان از تطبیق جز صحت روانی بسته خدمات صحتی زندان
- آموزش کارمندان کلنیک های زندان در مورد خدمات صحت روانی و مشاوره روانی اجتماعی
- مهیا بودن خدمات صحت روانی برای زندانیان و ساکنین دارالتادیب
- مهیا بودن مداخلات بیولوژیکی-روانی و اجتماعی و ادویه روانگردان
- تاسیس سیستم رجعت دهی بین مراکز صحت زندان و یونت های بالاتر مراقبت صحتی
- تاسیس سیستم ثبت و گذارش دهی
- فعالیتهای بررسی مشترک خدمات صحت روانی زندانها
- آموزش کارمندان صحتی زندانها در مورد فشار روانی، حقوق بشر، استگما و فرسایش

جز 4 : تقویت مداخلات استراتژییک ملی

(حمایت و واریسی استراتژی ملی، تشریک مساعی بین السکتوری، بررسی اندیکاتور ها و تارگیت های استراتژییک، فراهم نمودنرهنمایی و حمایت برای تطبیق استراتژییک، انکشاف ستندرد ها و بهبود کیفیت، بررسی پروژه ها،تحقیقات و شناسایی نیاز ها، قوانین و مقررات)

← راهبرد استراتژییک 4.1 . انکشاف و حمایت دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد

دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد در سطوح منظور شده کارمند خواهد داشت. و برای انکشاف، تطبیق و کیفیت سیستم صحت روانی واریسی فراهم خواهد کرد

اقدامات کلیدی

- ارتقای چارت تشکیلات دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد
- استخدام کارمندان بیشتر برای دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد
- ظرفیت سازی دوامدار برای کارکنان دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد

← راهبرد استراتژیک 4.2 واری استراتژی ملی

کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی که متشکل از اعضای دست اندر کاران بوده و توسط دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد رهبری میگردد به وزارت صحت عامه در مورد مواد پالیسی و استراتژی بشمول بررسی و تطبیق استراتژی ملی صحت روانی مشوره خواهد داد

اقدامات کلیدی

- ارتقای لایحه وظایف کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی
- انکشاف پلان مشترک بررسی در تفاهم با کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی
- اضافه نمودن اندیکاتور در چک لست نظارت و ارزیابی
- تقویت سیستم گزارش دهی/ بازدهی میان ولایات و کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی

← راهبرد استراتژیک 4.3 تشریک مساعی بین الوزارتی (سطح ملی)

صحت روانی یک موضوع فراگیر و اولویت صحتی چند سکتوری است. دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد یک پروسه را برای تشریک مساعی بین السکتوری جهت انکشاف، تطبیق و بهبود کیفیت خدمات صحت روانی تاسیس و حمایت خواهد کرد.

در سطوح بالای پالیسی، تمام پالیسی های صحت روانی به شورای بین السکتوری برای تامین احساس مالکیت سطوح بلند و صحه گذاشتن مسیر پالیسی پیشکش خواهد شد. چنین تشریک مساعی بطور خاص برای وقایه از سو استفاده مواد و نیاز به تشریک مساعی با وزارت مبارزه علیه مواد مخدر مهم است.

برای موضوعات استراتژیک و تخنیک، ساختار تشریک مساعی شامل کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی، گروه های کاری ملی، کمیته های اختصاصی و عهده دار خواهند بود

اقدامات کلیدی

- تاسیس یک شورای بین السکتوری برای حمایت عملیه تشریک مساعی برای انکشاف، تطبیق و بهبود کیفیت استراتژی ملی صحت روانی
- انکشاف لایحه وظایف برای این شورا

← راهبرد استراتژیک 4.4 تشریک مساعی بین دبیرتمنت های وزارت

یک تعداد استراتژی های وزارت صحت عامه شامل صحت مکاتب و زندان و HIV/AIDS به صحت روانی ارتباط میگیرند. برای اطمینان از سطح یک پلانگذاری و عرضه خدمات بالخاصه وزارت صحت عامه اطمینان حاصل خواهد کرد که دبیرتمنت صحت روانی وزارت صحت عامه در انکشاف مداخلات بین الوزارتی صحت روانی و فراهم نمودن باز بینی و حمایت برای تمديد مداخلات صحت روانی سهم بسزا خواهد گرفت

اقدامات کلیدی

دخیل ساختن صحت زندان، و HIV/AIDS، کاهش تقاضای مواد مخدر، صحت باروری اطفال و نوجوان، معلولیت و باز توانایی، تغذی و سایر دبیرتمنت های مربوطه در مجالس مختلفه هماهنگی صحت روانی حمایت صحت زندان و HIV/AIDS کاهش تقاضای مواد مخدر، معلولیت و باز توانی و صحت باروری و اطفال و نوجوانان توسط دبیرتمنت صحت روانی

← راهبرد استراتژیک 4.5 رهنمایی و حمایت ولایات

دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد اطمینان حاصل خواهد کرد که فعالیت های استراتژی ملی صحت روانی در استراتژی های ولایتی و پلان عملیاتی آنها شامل شده

اقدامات کلیدی

- دخیل ساختن دو جانبه دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد و ریاست های صحت عامه ولایات در برنامه های صحت روانی در سطوح ولایتی و ملی
- حمایت ریاست های صحت عامه ولایتی در انگشاف پلان های کاری ولایتی
- حمایت ریاست های صحت عامه ولایتی در تطبیق فعالیت های صحت روانی در مراقبت های صحتی اساسی، مراقبت های صحتی شفاخانه ای و سکتور خصوصی

← راهبرد استراتژیک 4.6 سرمایه گذاری در صحت روانی

وجوه مالی استراتژی ملی صحت روانی منابع مختلفی بشمول دولت افغانستان، تمویل کنندگان، قرار داد های بسته خدمات صحتی اساسی، بسته خدمت صحتی شفاخانه ای و وجوه مالی پروژه های بالخاصه و مخصوص را در بر میگیرد. دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد فرصت های سرمایه گذاری را جهت حمایت و تطبیق استراتژی ملی و توزیع منابع مالی موجود براساس نیاز های محلی به حد اکثر خواهد رسانید

اقدامات کلیدی

- دادخواهی برای جلب سرمایه بخاطر فعالیت های صحت روانی در اجتماع تمویل کنندگان و دولت افغانستان

← راهبرد استراتژیک 4.7 ارزیابی و بررسی

مداخلات بر اساس اندیکاتور های توافق شده بررسی خواهد شد. بررسی و ارزیابی هر دو خدمات شخصی و دولتی را در بر خواهد گرفت

اقدامات کلیدی

- انگشاف سیستم ستندرد برای بررسی و نظارت
- انگشاف ابزار بررسی و ارزیابی برای مجموعه خدمات صحتی اساسی و خدمات صحتی شفاخانه ای
- انگشاف سوالنامه های (چک لست) بررسی برای برنامه های مختلف صحت روانی
- انگشاف اندیکاتور های عملکردی
- انگشاف رهنمود های بررسی و نظارت
- انگشاف منول های درسی آموزشی در مورد مهارت های نظارت
- اطمینان از مهیا بودن کارمندان واجد شرایط برای نظارت و بررسی و ارزیابی
- تاسیس یونت بررسی و ارزیابی در دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد
- بازنگری بخش صحت روانی سیستم معلومات صحتی/ ارزیابی سیستم معلومات صحتی (HMIS/EHIS)

- ارزیابی جز صحت روانی مجموعه خدمات صحتی اساسی و خدمات صحتی اساسی شفاخانه ای
- ارزیابی برنامه های عمودی صحت روانی
- حمایت از ارزیابی دسته برنامه های صحت روانی توسط دسته سوم

← راهبرد استراتژیک 4.8 ریسرچ و شناسایی نیازمندی ها

برای تقویت تصمیم گیری های مبتنی بر شواهد، برنامه های ریسرچ برای شناسایی مسایل فعلی و نیاز های آینده حمایت خواهد شد. ریسرچ ها در همکاری با دیپارتمنت های مرتبط ریسرچ، انسیتیوت ملی صحت عامه (APHI) و (EHIS) سیستم ارزیابی و معلومات صحتی و محققین خارجی و شرکای تکنیکی وزارت صحت عامه صورت خواهد گرفت. ساحات ریسرچ ممکن شامل موارد ذیل باشد:

- تداوی های عنعنوی صحت روانی
- استفاده انترنیت و رسانه های اجتماعی
- سیستم مدل فامیلی
- مدل مراقبت های سطح جامعه
- تداوی های موثر برای سو استفاده مواد
- تشخیص و معیارات فرهنگی
- شیوع خودکشی/ مداخلات برای وقایع از ان
- نگرش عامه در مورد افراد دارای اختلالات روانی
- مشکلات فرا راه دسترسی مردم به خدمات تمویل شده عامه در جوامع اطرافی
- مشکلات در فراهم نمودن آموزش های صحت روانی
- موانع سر راه خدمات صحت روانی در ساحات اطرافی/ موانع در عرضه تداوی های صحت روانی
- نگرش مستفیدین و عرضه کنندگان در مقابل مراقبت های روانی-اجتماعی در مراقبت های صحتی اولیه

فعالیت های کلیدی

- تقویت هماهنگی/ارتباط با انسیتیوت ملی صحت عامه (APHI)، سیستم ارزیابی و معلومات صحتی (EHIS)، سازمان صحتی جهان (WHO)، موسسات غیر دولتی (NGOs) و محققین خارجی در اولویت بندی ساحات صحت روانی
- ظرفیت سازی دیپارتمنت صحت روانی و سو ساتفاده مواد ذر ساحه ریسرچ
- طرح و تطبیق مطالعات صحت روانی در تشریک مساعی با محققین مختلف مطابق به نیاز های کشور
- فرهنگ تحلیل ارقام در پالیسی و اجراءات

← راهبرد 4.9 قوانین و مقررات

مقرره صحت روانی در سال 2015 بازنگری و ارتقا داده شده و یک طرز العمل تطبیق ان انکشاف داده شده. دولت افغانستان قوانینی را برای حفاظت حق و مصونیت انانیکه توسط خدمات صحت روانی عامه و خصوصی را دریافت نموده یا متضرر میشوند انکشاف خواهد داد. ساحات برای قوانین و مقررات میتواند شامل:

- مقررات عرضه خدمات توسط موسسات غیر دولتی

- مقررات در مورد تعلیمات و آموزش برای کارمندان ایکه در فراهم نمودن خدمات صحت روانی دخیل هستند
- مقررات و تعیین ستندرد ها برای تداوی های صحت روانی
- تهیه ادویه روانگردان
- توصیه و نسخه نمودن ادویه روان گردان
- حقوق و مدیریت افراد دارای مریضی های روانی که توسط پولیس توقیف شده یا میشوند
- دفاع و مدیریت افرادی که ادعای مریضی های روانی نموده مینمایند
- حقوق افراد دارای مریضی های روانی به تداوی های دارای حد اقل محدودیت

اقدامات کلیدی

- آموزش کارمندان صحت روانی و سایر کارمندان مرتبط در مقرر صحت روانی و طرز العمل مربوطه ان
- آموزش کارمندان غیر صحت روانی و سایر کارمندان مرتبط در چار چوب کاری قوانین صحت روانی
- دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد از تطبیق مقرر صحت روانی و طرز العمل مربوطه ان اطمینان حاصل خواهد کرد
- تاسیس میکائیزم های باز بینی
- تاسیس یک سیستم پیگیری (بررسی) حقوق بشر

← راهبرد استراتیژیک 4.10 مستند سازی و مدیریت ارقام سیستم معلومات صحتی (HMIS) مستند سازی در شفاخانه صحت روانی کابل و وارد های صحت روانی نا کافی هستند. همچنان بعضی از ارقام از طریق گزارش های سیستم معلومات صحتی ذخیره میشوند، کدام روشی برای ثبت و گزارش سایر ارقام مربوط به صحت روانی وجود ندارد

اقدامات کلیدی

- بازنگری اسناد سازی های صحت روانی در وارد های طب روانی
- ارتقای رهنمود ها برای گزارش دهی و مستند سازی واقعه
- تاسیس یک داتابیز مرکزی برای فعالیت های صحت روانی در دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد
- شناسایی منبع معلومات برای داتا بیز
- تقویت گزارش دهی صحت روانی سیستم معلومات صحتی/سیستم معلومات و ارزیابی صحتی

جز 5: تقویت باز بینی و تطبیق استراتیژی ولایتی

(بررسی عرضه خدمات و بهبود کیفیت، پلان گذاری استراتیژیک اشتراکی بین السکتوری و تشریک مساعی (پولیس، زندانبان ها، معارف، سکتور خصوصی، غیره) بررسی مطلوب مطابق مقررات)

← راهبرد استراتژیک 5.1: بررسی عرضه خدمات و بهبود کیفیت

ولایات سطوح تطبیق سیستم ملی صحتی هستند. مداخلات صحت روانی وقایعی (بین السکتوری) و پاسخگو توام با کمک های اولیه روانی برای افراد یکه به حوادث شدید صدماتی و حالات اضطراری مواجه شده اند خواهد بود. همچنان اکثریت خدمات صحت روانی از طریق مجموعه خدمات صحتی اساسی و شفاخانه ای که قرار دادی میباشند عرضه خواهد شد، ریاست های صحت عامه ولایات نقش رهبری کننده را مشمول تشریک مساعی بین السکتوری تطابق خواهند داد.

یک مسوول صحت روانی (فوکال پابنت) در هر ریاست صحت عامه ولایتی برای بررسی و تعقیب کردن خدمات صحت روانی گماشته خواهد شد.

اقدامات کلیدی

- تقویت بونت های صحت روانی در شفاخانه های ولایتی و حوزوی که از خدمات صحت روانی در مراقبت های صحتی اساسی و شفاخانه ای واری خواهند کرد.
- ظرفیت سازی دوامدار برای مسوولین صحت روانی در ریاست های صحت عامه ولایات و موسسات غیر دولتی
- نظارت و بررسی منظم ریاست صحت عامه ولایتی توسط دبیراتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد

← راهبرد استراتژیک 5.2: تطبیق پلانگذاری استراتژیک ولایتی

پروسه پلانگذاری باید در سطح مرکزی و ولایتی تاسیس شود. دبیراتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد در قسمت مذاکره با روسای صحت عامه های ولایتی که اشتراک نموده اند بشمول مشوره های مناسب تخنیک و کلنیک سیستم ملی مدیریت صحتی (NMHS) و دانستن منبع قوی وجوه مالی اطمینان حاصل خواهد کرد.

پلان های انفرادی ریاست های صحت عامه ولایات با سطح ملی سازگار شده تا با پلان استراتژی ملی صحت روانی وزارت صحت عامه توحید سده بتواند (غیر مرکزی ساختن رهبری و مدیریت خدمات صحت روانی)

اقدامات کلیدی

- تطابق پلان استراتژیک ملی صحت روانی با ولایات
- ادغام پلان صحت روانی ولایتی در پلان صحتی ولایتی
- حمایت ریاست های صحت عامه ولایات برای بررسی خدمات صحت روانی در سطوح ولایتی
- دبیراتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد ویزین های نظارتی و بررسی را در ولایات برای پیگیری تطبیق پلان راه انداز خواهد نمود.

← راهبرد استراتژیک 5.3: تشریک مساعی بین السکتوری

جهت پیاده نمودن استراتژی مل صحت روانی تشریک مساعی در تمام سطوح لازم استتشریک مساعی با وزارت مبارزه علیه مواد مخدر آغاز شده است و معلوم میوشد که وزارت امور زنان دست اندر کار کلیدی دیگری است.

تشریک مساعی با وزارت تحصیلات عالی علاوه بر فراهم نمودن آموزش های صحت روانی برای محصلین در پوهنتون بالای قبل از فراغت و بعد از فراغت نیز تمرکز خواهد کرد

تشریک مساعی با سطوح ولایتی برای تطبیق استراتژی های ملی بسیار مهم است. ریاست صحت عامه ولایتی رهبری سطح ولایتی را برای تاسیس میکانیزم های بالخاصه در سراسر بخش بخاطر پلان، تطبیق، و بررسی مداخلات که در تطبیق استراتژی سهم خواهد داشت بدوش خواهد گرفت. ریاست های صحت عامه ولایتی بشکل ربع وار فعالیت های خویش را به دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد گذارش خواهند نمود.

اقدامات کلیدی

- ارتقای لایحه وظایف کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی در ولایات
- اطمینان از اینکه ریاست های صحت عامه ولایتی گذارش های ربع وار خویش را به دیپارتمنت صحت روانی وزارت صحت عامه سال میدارند
- بهبود کیفیت بازدهی و استفاده از ارقام کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی

← راهبرد استراتژیک 5.4 رعایت مقررات (سکتور عامه و خصوصی)

از انجائیکه ی؛ چارچوب کاری قانونی برای صحت روانی انکشاف داده شده، ریاست های صحت عامه ولایتی مسوولیت خواهند داشت تا این مسوولیت را به شخصی مرتبط واگذار کنند تا اطمینان حاصل شود که خدمات در بخش های عامه و خصوصی مطابق قوانین و مقررات عرضه میشوند. این نقش رهبری کننده به طریق سازنده برای اطمینان نتایج سازنده و مثبت رویدست گرفته خواهد شد

اقدامات کلیدی

- انکشاف یک چارچوب کاری صحت روانی ولایتی بر اساس مقرر صحت روانی برای عرضه کنندگان خدمات صحت عامه و خصوصی
- ریاست های صحت عامه ولایتی و مسوول ولایتی صحت روانی ولایات اطمینان حاصل خواهند کرد که یک چارچوب کاری در ولایات انکشاف یافته.

← راهبرد استراتژیک 5.5 فراهم نمودن ادویه اساسی روان گردان

اقدامات کلیدی

- بازنگری لسٹ ادویه اساسی روان گردان (EPM)
- عیار نمودن ادویه اساسی مجموعه خدمات صحتی اسای و شفاخانه ای بر اساس لسٹ تجدید شده
- راه اندازی ورکشاپ جهت ارزیابی مشکلات تهیه و تدارکات ادویه اساسی روانگردان در مراقبت های صحتی اولیه
- انکشاف/تاسیس میکانیزم های ساده و اسان برای تهیه و تدارکات ادویه اساسی روانگردان

← راهبرد استراتژیک 5.6 تقویت هماهنگی خدمات صحت روانی ولایتی

اقدامات کلیدی

- بسیج نمودن/انگیزه دهی مجالس کمیته هماهنگی ولایتی صحتی (PHCC) در قسمت صحت روانی
- ارتقا لایحه وظایف مسوول کمیته هماهنگی ولایتی صحتی (PHCC) در قسمت صحت روانی مطابق مجموعه خدمات صحتی اساسی

- بهبود نظارت ها و بررسی های صحت روانی در سطح ولایتی
- راه اندازی مجالس هماهنگی سالانه حوزوی صحت روانی

جز 6 : تقویت مداخلات وقایوی و منابع عرضه خدمات و زیر ساخت راهبرد های سازمانی

(پلان کردن منابع بشری ، مربی گری و آموزش های قبل از خدمت و داخل خدمت ، آموزش های تخصصی، آموزش کارکنان بین السکتوری، نظارت خدمات و کارکنان مداخلات، انکشاف زیر بنا ها)

← راهبرد استراتژیک 6.1 پلان کردن منابع بشری

خدمات صحت روانی در مجموعه خدمات صحتی اسای شامل شده است، مجموعه خدمات صحتی اساسی از یک حلقه خدمات محدودی را در بر گرفته که بیشتر توسط تسهیلات صحتی ثابت عرضه میگردد. از انجائیکه خدمات صحت روانی توسعه یافت توقعات جامعه از دیداد یافت، سیستم صحتی فشار قابل توجهی را تجربه خواهد کرد تا کارمندان متجرب را فراهم کند . یکی از اولویت های بلند استراتژی ملی انکشاف یک پلان متوسط مدت برای اطمینان از مهیا بودن شمار کارکنان ماهر صحت روانی برای عرضه خدمات در تمام سطوح خدمات صحتی میباشد.

کارمندان شامل کارکنان صحتی جامعه، مشاورین روانی-اجتماعی، نرس ها و متخصصین طب روانی جمع مدیران صحت روانی خواهد بود. یک انستیتوت ملی صحت روانی پیوند با شفاخانه صحت روانی در کابل تاسیس خواهد شد

اقدامات کلیدی

- بروز ساختن ارزیابی نیاز های منابع بشری صحت روانی
- انکشاف یک چارچوب پلانی برای تطبیق آموزش ها

← راهبرد استراتژیک 6.2 آموزش های قبل از خدمات و داخل خدمات، مربی و ناصح

دیارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد از طریق ساختار های بین السکتوری بشمول وزارت خانه ها، دیارتمنت های آموزشی، پولیس و خدمات اصلاحی، و سیس با گروپ های کاری گرد آمده کار خواهد کرد تا از تهیه دوامدار کارکنان در خور و آموزش دیده صحت روانی برای فراهم نمودن خدمات در تمام سطوح اطمینان حاصل شود

از ادغام صحت روانی در نصاب درسی فاکولته طب، مکتب نرسنگ و فاکولته روانشناسی/ تربیتی از طریق بازنگری نصاب های درسی و جلسات کار عملی اطمینان حاصل خواهد شد. این فعالیت ها در در پیوست با ریاست منابع بشری و قرار گرفتن ان در استراتژی و پلان کاری استراتژی ملی منابع بشری وزارت صحت عامه رویدست گرفته خواهد شد

اقدامات کلیدی

- تاسیس یک ساختار بین السکتوری که توسط دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد تشکیل میشود. دیپارتمنت های منابع بشری وزارت صحت عامه، وزارت خانه ها، دیپارتمنت های آموزشی، پولیس و خدمات اصلاحی (این گروپ اطمینان حاصل خواهد کرد که کارکنان مناسب صحت روانی برای عرضه خدمات صحت روانی در تمام سطوح خدمات صحتی مهیا است)
- ادغام فعالیت های ساختاریکه دربالا ذکر شد در استراتژی ملی و پلان کاری منابع بشری
- ادغام و ارتقای جز صحت روانی در نصاب های فاکولته طب ، مکتب نرسنگ و فاکولته روان شناسی/تربیتی و امور اجتماعی
- عیار نمودن نصاب درسی روانشناسی و روانشناسی کلینیکی به مارکیت صحتی

← راهبرد استراتژیک 6.3 آموزش های اختصاصی

آموزش تخصصی: دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد با وزارت تحصیلات عالی برای شناسایی نیاز های آموزشی، تعلیمی و انکشافی کار خواهد کرد. و این در بر گیرنده پروگرام اکمال و تخصص طب روانی و آموزش های بعد از فراغت در روانشناسی کلینیکی، نرسنگ روانی، مشاوره روانی-اجتماعی و کارمند اجتماعی طب روانی میباشد . دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد با وزارت تحصیلات عالی کار خواهد کرد تا این بخش ها را در داخل افغانستان سرمایه گذاری و واریسی نماید که ارزش عرضه خدمات را افزود خواهد کرد

اقدامات کلیدی

- ارزیابی برای شناسایی نیاز های آموزشی، تعلیمی و انکشافی برای متخصصین در ساحه صحت روانی(ارزیابی توسط دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد همراه با وزارت تحصیلات عالی) انجام خواهد شد
- نصاب اکمال و تخصص برای آموزش روانشناسان کلینیکی/روانشناسی، کارمند اجتماعی صحت روانی، نرسنگ روانی، متخصصین طب روانی و مدیران صحت روانی ارتقا خواهد یافت
- پروگرام بعد از فراغت برای تخصص طب روانی ، کارمندان اجتماعی، روانشناسان کلینیکی و نرسنگ روانی تاسیس خواهد گردید

← راهبرد استراتژیک 6.4 نظارت کارکنان صحت روانی، (وزارت صحت عامه و بخش حمایت کننده)

با در نظرداشت تقاضا برای عرضه خدمات صحت روانی، حمایت دوامدار، نظارت، آموزش و تعلیمات ضروری میباشد. دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد اطمینان حاصل خواهد نمود که حمایت های لازم برای تمام کارمندان شامل هر دو بخش عامه و خصوصی که خدمات صحت روانی را عرضه مینمایند فراهم کرده است.

اقدامات کلیدی

- بازنگری/ ارتقای ابزار نظارت
- نظارت منظم عرضه کنندگان خدمات صحت روانی در سکتور های عامه و خصوصی

← راهبرد استراتژییک 6.5 انشکاف زیر ساخت ها

انکشاف زیر ساخت ها: به ارتباط ساختن یک پروگرام مکمل صحت روانی برای افغانستان، زیر ساخت ها برای حمایت مراقبت و تداوی در تمام سطوح سیستم صحتی باید انکشاف یابد.

با در نظر داشت محدودیت ظرفیت و جوه مالی، انشکاف زیر ساخت های جامع تحلیل های مزید نیاز ها را در یک مرحله راهبردی ایجاب مینماید

اقدامات کلیدی

- انکشاف پلان برای بهبود زیر ساخت های خدمات صحت روانی
- تحلیل نیاز های برای زیر ساخت های صحت روانی

← راهبرد استراتژییک 6.6 حمایت برای انسیتوت علوم صحتی غضنفر، دیپارتمنت مشاوره امور اجتماعی صحت

برای تسهیل تاسیس دیپارتمنت مشاوره امور اجتماعی صحت (HSC) در انسیتوت علوم صحتی غضنفر دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد وزارت صحت عامه حمایت فراهم خواهد نمود تا نصاب درسی ان بازنگری شده و مواد آموزشی و جلسات عملی برای محصلین انکشاف مینماید

اقدامات کلیدی

- بروز سازی نصاب درسی مشاوره اجتماعی صحت
- حمایت انسیتوت علوم صحتی غضنفر در انکشاف مواد آموزشی مشاوره اجتماعی صحت
- حمایت برای طرحریزی کار های عملی محصلین در تسهیلات صحتی
- حمایت جلسات کار های عملی برای محصلین مشاوره اجتماعی صحت

جز 7 : مداخلات عاجل صحت روانی

مصایب طبیعی مانند سیلاب، زلزله، زمین لغزه و غیره و اضطراب های انسانی مانند حملات انتحاری، انفجار ماین ها، حملات گروهی، بمبارد هوایی و غیره بطور مکرر در کشور واقع میشوند. هیچ پروگرام اضطراری برای مداخلات صحت روانی در افغانستان وجود ندارد.

← راهبرد استراتژییک 7.1 تقویت حمایت های کمک های اولیه روانی

کمک های اولیه روانی مداخلات ارزشمندی در پاسخ به حالات اضطراری توسط داوطلبان و جامعه تا زمانیکه مداخلات مسلکی مهیا میگردد میباشد. کمک های اولیه برای قربانیان سیلاب و حملات تروریستی در سراسر کشور ضرورت است

اقدامات کلیدی

- پلانگذاری آموزش های کمک های اولیه برای داوطلبان
- ادغام کمک های اولیه در آموزش های داوطلبان جمعیت افغانی سره میاشت
- ادغام کمک های اولیه روانی در برنامه های سطح جامعه

- دخیل ساختن جوامع در کمک های اولیه روانی

← راهبرد استراتژیک 7.2 مشاوره روانی-اجتماعی اضطراری

مشاوره روانی- اجتماعی اضطراری یک مداخله مهم به تعقیب مرحله نخستین رهایی از مصایب خصوصا افراد دارای اختلالات روانی و انانیکه توسط از مصایب متاثر شده اند. مداخلات بالای توانمند سازی کارمندان متوسط صحتی میباشد.

اقدامات کلیدی

- توسعه مشاوره روانی-اجتماعی عاجل در صحت روانی از طریق سطوح مراقبت های صحتی اساسی
- ایجاد مسیر های رجعت دهی برای مشاوره روانی-اجتماعی اضطراری
- دخیل ساختن دفاتر امداد رسانی در مشاوره روانی-اجتماعی اضطراری

← راهبرد استراتژیک 7.3 پلان گذاری منابع بشری برای حالات اضطراری صحت روانی

با در نظر داشت وسعتاقت طبیعی مانند سیلاب، زلزله، زمین لغزه و غیره و حالات اضطراری انسانی مانند انفجارات، حملات گروهی، بمبارد مان هوایی و غیره در کشور نیاز مبرم برای شکل بندی مداخلات اضطراری صحت روانی وجود دارد. و نیاز برای انکشاف منابع در حالات اضطراری صحت روانی وجود دارد

اقدامات کلیدی

- ارزیابی نیاز ها برای منابع بشری در حالات اضطراری
- داخل ساختن مداخلات روانشناختی در بسته های حالات اضطرار
- پلان گذاری انکشاف منابع بشری
- آموزش کارمندان اساسی در ولایات منتخب
- شامل ساختن حالات اضطراری صحت روانی در آموزش های صحت روانی

چارچوب تطبیقی

برای اطمینان از تطبیق کامل و نتایج پایدار استراتژی، تمرکز بالای ساختن یک بنیاد قوی برای توسعه خدمات صحت روانی و هماهنگی میان سطوح مختلف عرضه خدمات لازمی است

اساسات رهنمودی

- برای اطمینان از داشتن نقش فعال افراد دارای اختلالات روانی و خانواده هایشان در انکشاف ، بررسی و ارزیابی خدمات
- برای شناسایی، رعایت و ارتقای حقوق افراد دارای اختلالات روانی، بشمول حق تصمیم و دادن رضایت به مداخلات صحتی

- برای رعایت و فهم تنوع
- در نظر داشتن قضایای مربوط به جندر برای اطمینان از عملکرد های غیر تبعیض آمیز و میزول داشتن توجه خاص به توانمند ساختن زنان و دختران
- برای ارتقای اشتراک مساعی میان جامعه مدنی، حکومت، معارف، سکتور خصوصی و موسسات مذهبی و سازمان ها برای ارتقای ادغام موثر افراد دارای اختلالات روانی و روانشناختی
- برای ارتقای دسترسی جغرافیایی و فزیکتی در تمام موسسات و تسهیلات صحتی وزارت صحت عامه و دسترسی به معلومات واضح.

راهبرد موسساتی

صحت روانی منحصیث یک اولویت ملی در مجموعه خدمت صحتی اساسی شناسایی و ادغام شده است. نیاز خواهد بود تا سایر مداخلات صحت روانی شامل خدمات جامعه و خدمات برای گروه های خاص، در سیستم رجعت دهی جهت راه یابی مستفیدین مراقبت های صحت روانی به خدمات یکپارچه و ممتد ادغام شوند

چارچوب کاری موسساتی

تطبیق موثر و پایدار استراتیژی ملی صحت روانی ایجاب یک چارچوب کاری که سیستم ها، نقش ها، مسوولیت ها و مشارکت ها ی صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی را بطور موثر موسساتی ساخته و بهم وصل میکند مینماید. این باید بطور دوامدار و کامل در مراقبت های صحتی اساسی که بنیاد سیستم مراقبت های صحتی افغانستان را تشکیل میدهد مدغم شود

سطح مراقبت های صحتی اولیه (مجموعه خدمات صحتی اساسی)

مجموعه خدمات صحتی اساسی خدمات ابتدایی صحت روانی را در سطح جامعه عرضه مینماید. کمپاین های ارتقا و وقایه و اندکی مداخلات ابتدایی صحتی از طریق یک شبکه ای از کارکنان صحتی راه اندازی شده و این مراقبت ها اکثرا نخستین سطح داخل شدن افراد دارای اختلالات روانی که در جستجوی کمک میباشند را تشکیل میدهد

سطح ولسوالی/ سطح مراقبت های صحتی دومی

شفاخانه ولسوالی جایست که یونت های سراپا و داخل بستر صحت روانی باید مهیا باشند. و این مانند گردن بوتل برای صحت روانی است. یا سطح ولسوالی توسط اداره دولتی و یا وزارت صحت عامه بسیار خوب تعریف نشده. نقش مسوول ولسوالی تحت مرور است. این نقش در تسهیل تشریک مساعی بین السکتوری حمایت خدمات صحت روانی باید در اتصال با نقش بازرسی و احتمالا وساطت در مورد هر قضیه یا بیشتر یا یک شکایت رسمی که ممکن از ساحه مسوولیت مناطق جغرافیایی مسوول صحتی ولسوالی صورت بگیرد باید در نظر گرفته شود. مسوول صحتی ولسوالی باید ظرفیت کافی و لایحه وظایف جهت برآورده ساختن این وظایف پیشنهادی داشته باشد.

درین سطح است که میتواند تعامل با زندانها، سکتور خصوصی و خدمات پاسخگوی حالات اضطرار تسهیل شود. هر نوع فعالیت مسوول صحتی ولسوالی در ارتباط با بررسی یا تسهیل ابتکارات بین السکتوری صحت روانی تحت کنترول کلی نظارتی ریاست صحت عامه ولایتی صحت روانی و دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد قرار خواهد گرفت

مراقبت های ثالثی- شفاخانه های ولایتی و حوزوی

خدمات صحت روانی و مشاوره روانی اجتماعی باید در شفاخانه های ولایتی و حوزوی همانطوریکه در بسته خدمات صحتی شفاخانه ای تعریف شده عرضه شوند. و صحت روانی منحیث یک اولویت در مجموعه خدمات صحتی شفاخانه ای بازنگری شده واضح ساخته شده7

یک بازنگری در قسمت کارکنان صحت روانی درین سطح ممکن ایجاب کند تا پایداری انرا اطمینان ببخشند
بروز ساختن استراتیژی ملی صحت روانی جهت ازدیاد منابع بشری، بهبود کیفیت مدیریت و بررسی و ساختار ظرفیت بسته خدمات صحتی شفاخانه ای جهت عرضه خدمات بهتر صحت روانی عندالموقع صورت میگیرد.

تقویت مسوول صحت روانی ریاست صحت عامه ولایتی سیستم نظارت و بررسی خدمات صحت روانی را تقویت خواهد نمود. ریاست صحت عامه ولایتی به حمایت دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد پلان های استراتیژیک خویش را جهت چگونگی اطمینان از عرضه موثر خدمات صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی در سطوح ولایتی خواهند ساخت

سطح ملی

ریاست عمومی طب وقایوی و کنترل امراض استراتیژی را نظارت خواهد نمود و دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد در هماهنگی با شرکای کاری برای تطبیق آن مسوولیت خواهد گرفت. دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد از طریق مجالس منظم کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی اطمینان حاصل خواهد کرد که استراتیژی ملی تغییرات مشتق شده از دریاف های ریسرچ، گذارش های بررسی، بحث های آگاهانه معلوماتی، تعیرات وسیع پالیسی های دولتی و پیشرفت ها در مراقبت های کلنیک و پروتوکول های تداوی را بازتاب خواهد داد،

دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد با استفاده از هر وسیله و نمونه های قابل دسترس جهت پخش معلومات مرتبط به تطبیق استراتیژیک اطمینان حاصل خواهد کرد. دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد ممکن از وقتی تا بوقت دیگرگروپ های تک کاره یا سایر دیپارتمنت های وزارت صحت عامه و سازمانهای را که لازم استند بخاطر وظایف خاص تشکیل خواهد داد.

هماهنگی و مشارکت

میکانیزم های هماهنگی

هماهنگی نقش حیاتی در تطبیق هر برنامه مخصوصا تطبیق استراتیژی ملی صحت روانی بازی مینماید.
هماهنگی در بسیج نمودن منابع از سکتور های دیگر و تشویق آنها برای اقدامات متقاضی جهت بهبود خدمات صحت روانی کمک خواهد کرد. میکانیزم های ذیل توسط استراتیژی در سطوح مختلف و بخاطر اهداف مختلف پیشنهاد شده اند:

- مجالس دست اندر کاران (مکانیزم هماهنگی ملی)
- کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی (تشریک مساعی بین السکتوری)
- جلسات کاری گروپ فرعی (جلسات مداخلات و کاردگی های خوب)
- مجالس بین السکتوری حوزوی و ولایتی در مورد تطبیق استراتیژی ملی صحت روانی در سطوح ولایتی و حوزوی
- ورکشاپ های سالانه ارزیابی و بررسی

کمیته تخنیکي و هماهنگی صحت روانی

کمیته تخنیکي و هماهنگی صحت روانی برای اطمینان از هماهنگی و همکاری میان شرکای مختلف زیدخل در عرضه خدمات صحت روانی تشکیل شده است .

اهداف کمیته در برگیرنده اطمینان از اینکه تضاعف تلاشها و ضیاع منابع وجود نداشته و اطمینان از اینکه تمام شرکا بسوی هدف توافق شده در پالیسیها کار میکنند، میباشد.

این کمیته تطبیق استراتژی ملی صحت روانی را از طریق تبادل معلومات، فراهم نمودن واریسی برای پلان های توحیدی و فعالیت های صحت روانی و بررسی پیشرفت ها در قبال اهداف کمک خواهد کرد.

این کمیته فعالیت ها را گزارش داده و به وزارت صحت عامه سفارشات تهیه خواهد کرد

رهبری کمیته تخنیکي و هماهنگی صحت روانی توسط دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد وزارت صحت عامه در سطح مرکزی و مسوول صحت روانی ولایتی در سطح ولایات صورت خواهد گرفت

ارتباطات مشاوره بین السکتوری – بین الوزارتی

ارتباطات مشاوره بین السکتوری

دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد مجالس منظم را با امریت کمک ها و خدمات بلا عوض، مدیریت سیستم معلومات صحی، نمایندگان صحت عامه ولایتی، انستیتوت علوم صحی غضنفر، موسسات ملی و بین المللی تطبیق کننده خدمات صحی، همچنان ازتباطات منظم با دبیرتمنت های مختلفه داخل وزارت صحت عامه، تطبیق کنندگان مجموعه خدمات صحی اساسی و مجموعه خدمات صحی شفاخانه ای و سایر دست اندر کاران از طریق توزیع جراید و شیت های حقایق راه اندازی خواهد نمود.

همچنان دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد درجلسات دبیرتمنت های وزارت صحت عامه اشتراک نموده و با نمایندگان ریاست های صحت عامه ولایتی چینیکه به ولایت سفر میکند یا در مرکز ملاقات خواهد نمود.

به کارکنان بلند رتبه وزارت صحت عامه در مورد صحت روانی و خدمات روانی-اجتماعی توضیحات منظم و خلاصه ارائه خواهد داد که میتواند زمینه های بهتر تفاهم را برای سود و اهمیت ادغام صحت روانی توسط تمام تطبیق کنندگان مجموعه خدمات صحی اساسی و شفاخانه ای ارتقا داده و اطمینان حاصل میکند که سرمایه گذاری مناسب برای صحت روانی مهیا گردانیده شده است. همچنان دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد به فعالیت های ارتباطی وزارت صحت عامه مانند فعالیت های رسانه ها، جراید، گزارشات ربع وار و سالانه نظریات فراهم خواهند نمود

مشارکت فرا سکتوری در وزارت صحت عامه

دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد (MH&SAD)

دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد در انکشاف و عرضه خدمات/حمایت های صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی برای افراد دارای اختلالات روانی همکاری مینماید. همچنان ارتباط و تشریک

مساعی در سطح ریاست های صحت عامه ولایتی برای اطمینان از عرضه خدمات جهت استفاده موثر از منابع تحکیم خواهد شد.

امریت خدمات و کمک های بلاعوض (GCMU)

امریت خدمات و کمک های بلاعوض پلان ادغام مالی و مدیریتی داد خواهی و معلومات خدمات صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی ارتقا خواهد داد. همکاری ایجاب مینماید نزدیک با امریت خدمات و کمک های بلاعوض برای بررسی و نظارت کیفیت خدمات صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی، ارزیابی نیاز ها و پوشش صحت روانی صورت بگیرد

دیپارتمنت بررسی و ارزیابی (M&E)

دیپارتمنت بررسی و ارزیابی در انکشاف سیستم روزمره بررسی و ارزیابی و در مطابقت با مقررات عمومی وزارت صحت عامه معاونت میکند. دیپارتمنت صحت روانی باید همکاری دوامدار و تبادل معلومات با این دیپارتمنت را تامین نماید، و اطمینان حاصل کند که خدمات صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی به اندازه کافی بازتاب یافته.

دیپارتمنت منابع بشری (HRD)

دیپارتمنت منابع بشری، وزارت صحت عامه را از شناسایی افراد مسلکی صحت روانی و شامل ساختن کارشناسان مسلکی صحت روانی در تشکیل وزارت صحت عامه و مجموعه خدمات صحتی اساسی و خدمات صحتی اساسی شفاخانه ای اطمینان مینماید. همچنان ایجاب مینماید هماهنگی نزدیک برای پیگیری آموزش و تعلیمات متداوم مسلکی در میان کارشناسان صحت روانی وجود داشته باشد

دیپارتمنت پالیسی و پلان (DGPP)

دیپارتمنت پالیسی و پلان انکشاف استراتژی را حمایت میکند، و اطمینان حاصل میکند که استراتژی ملی صحت روانی در مطابقت به پالیسی، استراتژی ملی صحتی و نیازمندی های وزارت صحت عامه قرار دارد. همچنان دیپارتمنت پالیسی و پلان اطمینان حاصل مینماید که خدمات صحت روانی و مشاوره روانی-اجتماعی ساحه اولویت در میان انکشاف پالیسی ها و استراتژی های کلیدی وزارت صحت عامه باقی خواهد ماند.

دیپارتمنت مراقبت های صحتی مبتنی بر جامعه (CBHC)

دیپارتمنت مراقبت های صحتی مبتنی بر جامعه مسوولیت کارمندان صحتی جامعه را داشته که آنها خدمات و مراقبت های ابتدایی را فراهم نموده و با جامعه برای بهبود و تشویق سبک زندگی سالم مردم کار میکنند. این دیپارتمنت کلیدی برای هماهنگی آگاهی و کمپاین های مرتبط با اختلالات روانی و روانشناختی قابل وقایه و همچنان برای بهبود دسترسی زنان و اطفال دارای اختلالات صحت روانی و روانشناختی به خدمات صحتی میباشد

انستیتوت علوم صحتی غضنفر (GIHS)

انستیتوت علوم صحتی غضنفر مسوولیت انکشاف نصاب و تضمین کیفیت آموزش حرفه امور اجتماعی را دارا میباشد. انستیتوت علوم صحتی حوزوی مسوولیت آموزش های حوزوی حرفه امور اجتماعی را دارا میباشد. همچنان تاسیس دیپارتمنت امور اجتماعی صحت (HSC) در انستیتوت علوم صحتی غضنفر رول مهمی در تطبیق استراتژی داشته و به این ترتیب هماهنگی نزدیک با دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد را انکشاف بدهد

سایر دیپارتمنت های وزارت صحت عامه

سیستم مدیریت معلومات صحی، صحت باروری اطفال و نو جوانان و دیپارتمنت جندر

شرکای دیگر

اتحادیه اروپا

اتحادیه اروپا (EU) متعهد به حمایت تخنیکي وزارت صحت عامه میباشد. اتحادیه اروپا پروژه های صحت روانی بشمول سروی ملی صحت روانی که در سال 2017 راه اندازی شد و آموزش مشاورین روانی-اجتماعی را حمایت نموده است.

همچنان اتحادیه اروپا تطبیق مجموعه خدمات صحی اساسی و مجموعه خدمات صحی شفاخانه ای (SEHAT) را حمایت نموده است. اتحادیه اروپا نقش خاص و هدفمندانه در تمامی معاونت ها به سکتور صحت روانی در کشور را بازی خواهد کرد.

این انکشاف استراتیژی ملی صحت روانی به هدف تقویت استراتیژی های عملیاتی جهت تسهیل تطبیق خدمات صحت روانی در مجموعه خدمات صحی اساسی و خدمات صحی اساسی شفاخانه ای را حمایت خواهد کرد

معاونت های تخنیکي اتحادیه اروپا انکشاف ظرفیت کارمندان دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد را حمایت خواهد کرد با طرف ملی تشریک مساعی نزدیک خواهد داشت.

سازمان صحی جهان (WHO)

سازمان صحی جهان جهت ارتقای تطبیق برنامه عمل جهانی صحت روانی 2014-2021 به افغانستان معاونت مینماید. سازمان صحی جهان معاونت تخنیکي، وجوه مالی و حمایت براه انداختن کمپاین های آگاهی در همکاری با نزدیک با دیپارتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد را فراهم مینماید

سفارت جرمنی (GE)

سفارت جرمنی در حمایت عودت کنندگان از اروپا و همچنان تهیه حمایت برای پروژه ای فرهنگی که سروکار شان با مسایل ارتقا و وقایه در صحت روانی است دخیل است

فتر صندوق سازمان ملل برای خانواده و نفوس (UNFPA)

دفتر صندوق سازمان ملل برای خانواده و نفوس آموزش های مشاوره روانی - اجتماعی را جهت مقابله با خشونت های مبتنی بر جندر در مراکز حمایت خانواده و سیستم صحی حمایت میکند

بانک جهانی / اداره انکشافی ایالات متحده امریکا

بانک جهانی / اداره انکشافی ایالات متحده امریکا همراه با اتحادیه اروپا تطبیق مجموعه خدمات صحی اساسی و مجموعه خدمات صحی شفاخانه ای را حمایت مینمایند، همچنان بهبود کیفیت خدمات صحت روانی در شفاخانه صحت روانی کابل را از طریق پروژه SEHAT کمک کرده اند

تطبیق پلانهای عمل

استراتیژی ملی صحت روانی 2019-2023 مطابق پلان عملیاتی که با اقدامات بالخاصه، اهداف، وبازیگران مسول بر اساس اولویت و میسر بودن منابع انکشاف خواهد یافت تطبیق خواهد شد.

این پلان عملیاتی به پلان های سالانه تقسیم خواهد شد که سالانه به دبیرتمنت مراقبت های صحتی اولیه و کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی گذارش خواهد شد.

تخمین گذاری مالی این پلان محاسبه و منابع برای آن شناسایی خواهد شد. دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد پلان های ولایتی رادر یک پلان ملی صحت روانی توحید خواهد نمود. دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد ریاست های صحت عامه های ولایات را در قسمت تطبیق اولویت های صحت روانی حمایت خواهد کرد

برای اندازه گیری پیشرفت تطبیق استراتژی یک چارچوب کاری بررسی انکشاف داده خواهد شد. همچنان بررسی برای دست اندر کاران انفرادی اجازه داد تا عملکرد های خود را به ارتباط اقداماتی که در آن زیدخیل بوده اند پیگیری نمایند که اساسی برای اصلاح اقدامات جهت بهبود موثریت آنها خواهد بود

بررسی و ارزیابی

جهت پیگیری پیشرفت بسوی مرام استراتژیک انتخاب شده، نتایج و برون داد ها، پالیسی بررسی و ارزیابی وزارت صحت عامه روی اهمیت و مسوولیت نقش رهبری کننده آن جهت واریسی ابتکارات صحت عامه تاکید دارد، همچنان تمرکز روی بررسی و ارزیابی مبتنی بر نتایج که بالای هر دو: دستاورد های پیگیری تطبیق برون داد ها است خواهد بود.

چارچوب کاری بررسی و ارزیابی استراتژی ملی صحت روانی روی مجموعه ای از ابتکارات مبتنی بر شواهد استوار خواهد بود. اهداف بررسی شامل:

- بررسی و ارزیابی خدمات صحتی و تاثیرات آن بالای افراد دارای اختلالات روانی و روانشناختی
- فراهم نمودن خوبترین معلومات قابل استفاده در مورد اندیکاتورهای اولویت
- فراهم نمودن ارقام و معلومات مرتبط و با کیفیت بالا در مورد اجراءات سیستم صحتی
- هماهنگ نمودن و طرح استفاده از سیستم و پلان های بررسی و ارزیابی در وزارت صحت عامه (ادغام سیستم)

دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده یک چارچوب کاری را با تعریف نقش و مسوولیت ها، ضمنا زمان بندی و بودجه و همچنان یک کسی را برای بررسی و ارزیابی تعیین خواهد کرد. پلان کاری سالانه به تطبیق راهنما خواهد بود جائیکه نتایج متوقعه واضحا تعریف شده و اندیکاتور های قابل پیمایش پیگیری خواهد شد. دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد مجموعه اندیکاتور های زیر را سفارش نموده است که با تشریح مساعی شرکاری کاری و حمایت دبیرتمنت بررسی و ارزیابی جائیکه موثریت اقدامات را بشکل دوره ای از طریق تحلیل گذارش ها و انکشافات ارزیابی های میان مدت دبیرتمنت صحت روانی و سو استفاده مواد ارزیابی خواهد کرد پیگیری خواهد شد.

1. تعداد مردمیکه به تسهیلات صحتی خدمات صحت روانی دسترسی دارند.
2. فیصدی مراجعین درارای اختلالات معمول روانی
3. فیصدی مراجعین صحت روانی که به بیرون رجعت داده شده اند
4. فیصدی مراجعین صحت روانی که به داخل رجعت داده شده اند
5. تناسب کارمندان مجموعه مراقبت های صحتی اساسی که در تسهیلات صحتی آموزش صحت روانی دریافت نموده اند (یا ولایات)
6. تناسب کارمندان تسهیلات صحتی مجموعه خدمات صحتی اساسی شفاخانه ای که در تسهیلات صحتی آموزش صحت روانی دریافت نموده اند (یا ولایات)
7. تعداد تسهیلات صحتی که خدمات سو استفاده مواد بشمول سم زدایی را عرضه مینمایند
8. تعداد تسهیلات صحتی که جلسات آگاهی دهی صحت روانی را فراهم میکنند
9. مهیا بودن خدمات مشاوره روانی - اجتماعی در تسهیلات صحتی
10. تعداد مجالس کمیته های تخنیک و هماهنگی صحت روانی که تطبیق استراتژی ملی صحت روانی را

واری می نمایند

11. تعداد مطالعاتی که طی سال گذشته در بخش صحت روانی انجام شده
12. مهیا بودن نصاب برای آموزش تخصصی صحت روانی مجموعه خدمات صحتی اساسی شفاخانه ای
13. تعداد متخصصین طب روانی ای که برای مجموعه خدمات صحتی اساسی شفاخانه ای آموزش دیده اند
14. تعداد کارمندان ملی صحت روانی که هر 6 ماه ارزیابی شده اند
15. تعداد مراجعینیکه مشاوره روانی-اجتماعی را دریافت نموده اند
16. فیصدی تسهیلات صحتی با ستاک آوت آمی تریپتیلین/ فلوکسیتین
17. تعداد تسهیلات صحتی دارای مواد تعلیماتی، آموزشی و ارتباطی
18. تعداد مراکز صحتی ای که واقعات صحت روانی را شناسایی می نمایند
19. تعداد تسهیلات صحتی ای که تداوی (طبی و روانی-اجتماعی) و پیگیری را فراهم می نمایند
20. تعداد واقعات خودکشی در ≤ 18 سال ذکور
21. تعداد واقعات خودکشی در ≤ 18 سال اناث
22. تعداد شفاخانه هاییکه حد اقل یک متخصص طب روانی دارند
23. تعداد کارمندان یونت های طب روانی آموزش های تعقیبی دریافت نموده اند
24. تعداد مکاتب دارای برنامه های صحت روانی

مرور وسطی و نهایی

این استراتژی همه سالانه از طریق بررسی پیشرفت اندیکاتورها و شناسایی ضعف ها و خلا ها مرور خواهد شد. اندیکاتور های کلیدی برای رهنمایی پروسه مرور سازماندهی شده و هماهنگ شده توسط کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی که کارشناسی مناسب برای اهداف را ترسیم میکند انکشاف داده خواهد شد. و مطابق ان کمیته تخنیک و هماهنگی صحت روانی براساس پیشرفت در جاهاییکه لازم باشد اولویت بندی های دوباره و سمت دهی دوباره را خاطر نشان خواهد نمود. وزارت صحت عامه تحت رهنمایی ریاست پلان و پالیسی برای یک مرور مستقل میان مدت را بعد از 2 سال فراهم خواهد نمود.

ضمایم

ضمیمه 1:

دست اندر کاران صحت روانی

A. وزارت صحت عامه

1. ریاست پلان و پالیسی
2. ریاست عمومی طب وقایه و کنترول امراض
3. ریاست عمومی طب معالجوی
4. ریاست عمومی منابه بشری
5. دیپارتمنت پلان
6. تقویت سیستم صحتی و هماهنگی مساعدت ها
7. دیپارتمنت جندر
8. دیپارتمنت مراقبت های اولیه
9. دیپارتمنت امراض غیر ساری

10. دیپارتمنت امراض ساری

11. دیپارتمنت HIV

12. دیپارتمنت صحت اطفال و نوجوانان

13. دیپارتمنت صحت باروری

14. دیپارتمنت خدمات صحی مبتنی بر جامعه

15. دیپارتمنت معلولیت و باز توانایی

16. دیپارتمنت پاسخ به حالات اضطراری

17. دیپارتمنت کاهش تقاضای مواد مخدر

18. دیپارتمنت تغذی عامه

19. دیپارتمنت صحت روانی

B. پوهنتون ها/ موسسات اکادمیک:

1. پوهنتون طبی کابل (دیپارتمنت روان شناسی و عصبی - روانی)

2. انجمن روان شناسان

3. انجمن متخصصین طب روانی

C. نمایندگی های سازمان ملل متحد

1. سازمان صحی جهان WHO

2. صندوق سازمان ملل برای اطفال UNICEF

3. دفتر سازمان ملل برای جرایم و دوا UNODC

4. دفتر سازمان ملل UNMAS

5. دفتر سازمان ملل برای معیت و نفوس UNFPA

6. دفتر سازمان ملل برای خانم ها UNWOMEN

D. شرکای انکشاف بین المللی

1. اتحادیه اروپا

2. اداره انکشافی ایالات متحده امریکا

3. بانک جهانی

4. سفارت جرمنی

5. خدمات بین المللی GIZ

E. اعضای کمیته تخنیکي و هماهنگی صحت روانی:

F. موسسات و سازمانهای دیگر که در فراهم نمودن خدمات صحت روانی دخیل استند

1. مؤسسه شبکه صحی HN-TPO

2. مؤسسه بین المللی روانی-اجتماعی IPSO

3. سازمان آموزش صحت اجتماعی تابش TABISH
 4. هیات معاونت بین المللی IMC
 5. ماموریت معاونت بین المللی IAM
 6. میدیکا افغانستان MA
 7. همبستگی زنان برای عدالت FSJO
 8. موسسه پارسا PARSA
 9. موسسه انکشاف روانی-اجتماعی فکر FPOD قبلا FPRO
 10. شبکه انکشافی آغا خان AKDN
 11. سازمان انکشاف صحت نوجوانان YHDO
- G. نهاد های جامعه مدنی بشمول انجمن مستفدین و خانواده های مریضان**
- H. وزارت خانه های سکتوری**
1. وزارت امور داخله
 2. وزارت حج، اوقاف و امور مذهبی
 3. وزارت کار و امور اجتماعی
 4. وزارت امور زنان
 5. وزارت مبارزه علیه مواد مخدر
 6. وزارت معارف
 7. وزارت تحصیلات عالی
 8. وزارت عدلیه
- I. نمایندگان شفاخانه های نظامی**